Curtea de Apel
Târgu-Mureș
Nr. 700
Anul ____ Luna ____ Ziua 24 MAR 2022
079 1557

Către

COLEGIUL DE CONDUCERE AL CURȚII DE APEL TÂRGU-MUREȘ

Subsemnata, ***ANDREEA CIUCĂ***, născută la data de numită în funcția de judecător la data de 15 noiembrie 1990, în prezent ocupând funcția de ***președinte al Curții de Apel Târgu-Mureș,***

În temeiul art. 7 alin. (4) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și în termenul stabilit prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 27/22.02.2022, ***îmi exprim opțiunea de a candida pentru alegerea ca membru al Consiliului Superior al Magistraturii.***

Cunosc faptul că pot să îmi revoc candidatura numai în termenul stabilit pentru depunerea candidaturilor.

Candidatura este însoțită de documentele prevăzute la art. 7 alin. (4) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și anume:

- curriculum vitae;
- proiectul privind principalele obiective pe care mi le asum în cazul alegerii în Consiliul Superior al Magistraturii;
- declarația pe propria răspundere din care rezultă că nu am făcut parte din serviciile de informații înainte de 1990 și nici nu am colaborat cu acestea;
- declarația pe propria răspundere din care rezultă că nu sunt și nu am fost lucrător operativ, inclusiv acoperit, informator sau colaborator al serviciilor de informații;
- declarația pe propria răspundere din care rezultă că nu am niciun interes personal ce influențează sau ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate și imparțialitate a atribuțiilor prevăzute de lege;
- declarația de interese actualizată.

JUDECĂTOR DR. ANDREEA CIUCĂ

Târgu-Mureș, 24.03.2022

DECLARAŢIE

*Subsemnata, judecător dr. **ANDREEA CIUCĂ**, preşedinte al Curţii de Apel Târgu-Mureş, în conformitate cu dispoziţiile art. 48 alin. (10) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, declar pe propria răspundere, potrivit legii penale, că **nu am făcut parte din serviciile de informaţii înainte de 1990 şi nici nu am colaborat cu acestea.***

JUDECĂTOR DR. ANDREEA CIUCĂ

Târgu-Mureş, 24 martie 2022

Pentru conformitate
cu originalul

DECLARAŢIE

*Subsemnata, judecător dr. **ANDREEA CIUCĂ**, preşedinte al Curţii de Apel Târgu-Mureş, în conformitate cu dispoziţiile art. 7 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, declar pe propria răspundere, potrivit legii penale, că **nu am fost şi nu sunt lucrător operativ, inclusiv acoperit, informator sau colaborator al niciunui serviciu de informaţii**.*

JUDECĂTOR DR. ANDREEA CIUCĂ

Târgu-Mureş, 24 martie 2022

Pentru conformitate cu originalul

DECLARAŢIE

Subsemnata, judecător dr. ANDREEA CIUCĂ, preşedinte al Curţii de Apel Târgu-Mureş, în conformitate cu dispoziţiile art. 48 alin. (10) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, declar pe propria răspundere, potrivit legii penale, că ***nu am niciun interes personal, ce influenţează sau ar putea influenţa îndeplinirea cu obiectivitate şi imparţialitate a atribuţiilor prevăzute de lege.***

JUDECĂTOR DR. ANDREEA CIUCĂ

Târgu-Mureş, 24 martie 2022

Pentru conformitate cu originalul

DECLARAȚIE DE INTERESE

Subsemnata,		Ciucă Andreea			având funcția
de	președinte	la	Curtea de Apel Târgu-Mureș		
CNP		domiciliul			

cunoscând prevederile art. 292 din Codul penal privind falsul în declarații, declar pe propria răspundere:

1. Asociat sau acționar la societăți comerciale, companii/societăți naționale, instituții de credit, grupuri de interes economic, precum și membru în asociații, fundații sau alte organizații neguvernamentale:

Unitatea – denumirea și adresa –	Calitatea deținută	Nr. de părți sociale sau de acțiuni	Valoarea totală a părților sociale și/sau a acțiunilor
1.1..... nu este cazul			

2. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control ale societăților comerciale, ale regiilor autonome, ale companiilor/societăților naționale, ale instituțiilor de credit, ale grupurilor de interes economic, ale asociațiilor sau fundațiilor ori ale altor organizații neguvernamentale:

Unitatea – denumirea și adresa –	Calitatea deținută	Valoarea beneficiilor
2.1..... nu este cazul		

3. Calitatea de membru în cadrul asociațiilor profesionale și/sau sindicale

3.1..... Asociația Magistraților din România (AMR) – președinte interimar

4. Calitatea de membru în organele de conducere, administrare și control, retribuite sau neretribuite, deținute în cadrul partidelor politice, funcția deținută și denumirea partidului politic

4.1..... nu este cazul

5. Contracte, inclusiv cele de asistență juridică, consultanță juridică, consultanță și civile, obținute ori aflate în derulare în timpul exercitării funcțiilor, mandatelor sau demnităților publice finanțate de la bugetul de stat, local și din fonduri externe ori încheiate cu societăți comerciale cu capital de stat sau unde statul este acționar majoritar/minoritar:

5.1 Beneficiarul de contract: numele, prenumele/denumirea și adresa	Instituția contractantă:	Procedura prin care a fost	Tipul contractului	Data încheierii	Durata contractului	Valoarea totală a

Pentru conformitate cu originalul

	denumirea şi adresa	încredinţat contractul		contractului		contractului
Titular Andreea Ciucă, domiciliată în Târgu-Mureş, str. Alexandru Vlahuţă, nr. 9A, jud. Mureş	CSM, cu sediul în Bucureşti, Calea Plevnei, nr. 141B, sector 6	Procedură de selecţie derulată de CSM	Contract civil încheiat în cadrul Proiectului „Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanţe judecătoreşti".	16.01.2020	2.10.2022	135 lei/oră efectiv lucrată (brut)
Soţ/soţie						
Rude de gradul I[1] ale titularului						
Societăţi comerciale/ Persoană fizică autorizată/ Asociaţii familiale/ Cabinete individuale, cabinete asociate, societăţi civile profesionale sau societăţi civile profesionale cu răspundere limitată care desfăşoară profesia de avocat/ Organizaţii neguvernamentale/ Fundaţii/ Asociaţii[2]						

[1] Prin *rude de gradul I* se înţelege părinţi pe linie ascendentă şi copii pe linie descendentă.

[2] Se vor declara numele, denumirea şi adresa beneficiarului de contract unde, prin calitatea deţinută, titularul, soţul/soţia şi rudele de gradul I obţin contracte, aşa cum sunt definite la punctul 5. Nu se declară contractele societăţilor comerciale pe acţiuni la care declarantul împreună cu soţul/soţia şi rudele de gradul I deţin mai puţin de 5% din capitalul social al societăţii, indiferent de modul de dobândire a acţiunilor.

Prezenta declaraţie constituie act public şi răspund potrivit legii penale pentru inexactitatea sau caracterul incomplet al datelor menţionate.

Data completării
24.03.2022

Semnătura
.....

Pentru conformitate cu originalul

Curriculum vitae	
Informaţii personale	
Nume şi prenume:	**CIUCĂ Andreea**
Adresa: Adresa profesională:	540014 – Curtea de Apel Târgu-Mureş, str. T. Vladimirescu, nr. 69
Telefon, mobil:	
E-mail(uri)	
Naţionalitate:	română
Data naşterii:	
Experienţa profesională	1. Începând cu 21 august 2020; 2. începând cu 16 ianuarie 2020; 3. începând cu 17 iulie 2017; 4. începând cu 15 iulie 2017; 5. începând cu 19 decembrie 2016; 6. începând cu 30 septembrie 2014; 7. 24 aprilie 2013 – 14 iulie 2017; 8. 31 martie 2010 – 30 iunie 2010; începând cu 1 iulie 2010; 9. 5 iunie 2003 – 30 iunie 2010; 10. 1 ianuarie 1999 – 4 iunie 2003; 11. 15 octombrie 1997 – 31 mai 2003; 12. 1998-1999; 13. 15 iulie 1995 – 14 octombrie 1997; 14. 1 octombrie 1993 – 31 iulie 1996; 15. 15 noiembrie 1990 – 14 iulie 1995; 16. 1 septembrie 1988 – 14 noiembrie 1990.
Funcţia ocupată/ postul ocupat	1. Preşedinte al Curţii de Apel Târgu-Mureş; 2. Expert în cadrul proiectului „Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanţe judecătoreşti", derulat de Consiliul Superior al Magistraturii şi cofinanţat din Fondul Social European, prin Programul Operaţional Capacitate Administrativă 2014-2020; 3. Purtător de cuvânt al Curţii de Apel Târgu-Mureş; 4. Preşedinta Curţii de Apel Târgu-Mureş; 5. Preşedinta Asociaţiei Magistraţilor din România; 6. Membră a Reţelei Judiciare Române în materie civilă şi comercială; 7. Preşedinta Secţiei a II-a civile, de contencios administrativ şi fiscal – Curtea de Apel Târgu-Mureş; 8. Judecător detaşat la Curtea de Apel Târgu-Mureş; judecător la Curtea de Apel Târgu-Mureş; în anul 2011 – judecător desemnat cu atribuţii privind unificarea practicii judiciare; 9. Judecător la Tribunalul Mureş, cu grad de curte de apel; 10. Judecător la Curtea de Apel Târgu-Mureş, detaşat la Tribunalul Mureş; 11. Preşedinte al Tribunalului Mureş, judecător la Curtea de Apel Târgu-Mureş, detaşat la Tribunalul Mureş; 12. Formator la Institutul Naţional al Magistraturii; 13. Judecător la Tribunalul Mureş; 14. Cadru didactic asociat la Universitatea „Dimitrie Cantemir" – Facultatea de Drept din Târgu-Mureş;

Pentru conformitate cu originalul

	15. Judecător la Judecătoria Târgu-Mureș; 16. Avocat.
Tipul activității sau sectorul de activitate	1. Exercitarea prerogativelor manageriale, potrivit dispozițiilor legale și regulamentare, în scopul organizării eficiente a activității, incluzând, măsuri pentru organizarea și buna funcționare a curții de apel și a instanțelor din aria de competență, precum și realizarea unui management eficient al resurselor umane și materiale; atribuții de coordonare și control privind administrarea curții de apel și a instanțelor din aria de competență; fundamentarea atribuțiilor pe o bună pregătire profesională, comunicare, echilibru, transparență, înțelegere, respect; 2. Activități de elaborare a metodologiilor pentru instrumente standard de management la nivelul instanțelor, implementare a modelului la nivelul instanțelor pilot, evaluare a impactului implementării manualului de management standard integral la nivelul instanțelor, elaborare a unei strategii/unui plan de dezvoltare a resurselor umane la nivelul instanțelor; 3. Asigurarea legăturilor instanței cu publicul și mass-media, în vederea garantării transparenței activității judiciare și accesului la informațiile de interes public, în condițiile legii; 4. Exercitarea prerogativelor manageriale, potrivit dispozițiilor legale și regulamentare, în scopul organizării eficiente a activității, incluzând, măsuri pentru organizarea și buna funcționare a curții de apel și a instanțelor din aria de competență, precum și realizarea unui management eficient al resurselor umane și materiale; atribuții de coordonare și control privind administrarea curții de apel și a instanțelor din aria de competență; fundamentarea atribuțiilor pe o bună pregătire profesională, comunicare, echilibru, transparență, înțelegere, respect; 5. Reprezentarea Asociației Magistraților din România (AMR) în raport cu terții, conform scopului și obiectivelor prevăzute în Statut, atât pe plan intern, cât și pe plan internațional – AMR fiind membră a Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM) și a Asociației Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM) din anul 1994; elaborarea și prezentarea a numeroase documente – în limba română, în limbile engleză și franceză – privind, cu precădere, promovarea și apărarea independenței justiției, în toate componentele sale, susținerea drepturilor și intereselor legitime ale magistraților, în contextul unui act de justiție de calitate și al dreptului la un proces echitabil; 6. Facilitarea cooperării judiciare în materie civilă și comercială și accesul efectiv la justiție prin acțiuni de informare/diseminare cu privire la aplicarea instrumentelor UE și internaționale; participarea activă, prin prezentări și intervenții în timpul dezbaterilor, la reuniuni anuale ale Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială și la forumurile pentru judecători organizate anterior acestor reuniuni; participarea la elaborarea buletinelor Rețelei Judiciare Române în materie civilă și comercială; 7. Atribuții privind organizarea activității administrativ-judiciare a Secției a II-a civile, de contencios administrativ și fiscal, cu finalitatea asigurării bunei desfășurări a activității de judecată, în contextul întreținerii unui climat de colaborare, bazat pe înțelegere și respect; 8. Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, făcând parte din completuri de judecată în materiile contencios administrativ și fiscal, insolvență, litigii cu profesioniști; propunerea temelor pentru întâlnirile de învățământ profesional, elaborarea referatelor privind practica de casare și problemele de practică judiciară neunitară; 9. Secția comercială și de contencios administrativ și fiscal; 10. Secția comercială și de contencios administrativ și fiscal, inclusiv judecător sindic din anul 1995;

Pentru conformitate cu originalul

	11. Atribuţii specifice funcţiei de preşedinte al tribunalului, vizând organizarea şi buna funcţionare a instanţei, activitatea de coordonare şi control privind administrarea tribunalului şi a instanţelor din aria de competenţă; atribuţii privind derularea Programului PHARE 98 pentru crearea, în justiţie, a condiţiilor instituţionale de pre-aderare a României la Uniunea Europeană; 12. Formator la disciplina „Tehnica redactării actelor procesuale şi procedurale", atribuţii specifice activităţilor de formare iniţială, vizând modalitatea concretă de redactare a actelor procesuale şi procedurale de către judecători şi procurori; 13. Secţia civilă, inclusiv judecător sindic; 14. Materia drept internaţional public; 15. Cauze civile şi penale; judecător delegat cu executarea hotărârilor penale; 16. Baroul Sibiu - Biroul Mediaş.
Educaţie/formare	1. 2010-2022; 2. 1995-2003; 3. octombrie 2001; 4. 2001-2002; 5. 1998-1999; 6. 1997- 1999; 7. 1992-1993; 8. noiembrie 1991; 9. 1984-1988.
Calificarea/ diploma obţinută/ tipul activităţii	1. Seminare, conferinţe, workshop-uri, dezbateri, sesiuni, reuniuni naţionale şi internaţionale, în calitate de organizator, moderator, expert, participant; implicarea directă în organizare, prin concepţie, măsuri, decizii, acţiuni; redactarea şi prezentarea de lucrări, teme, puncte de dezbatere, conducerea dezbaterilor, în limba română, în limba engleză sau în limba franceză; membru al Reţelei Judiciare Române în materie civilă şi comercială, în perioada 2000-2003 şi din anul 2014: ▪ Septembrie 2011 (Târgu-Mureş) - Seminar cu tema „*Noul Cod civil*", organizat de INM ; ▪ Octombrie 2011 (Târgu-Mureş) - Seminar cu tema „*Noul Cod civil. Noul Cod de procedură civilă*", organizat de INM; ▪ Iunie 2012 (Târgu-Mureş) - Seminar cu tema „*Noul Cod de procedură civilă*", organizat de INM; ▪ Noiembrie 2012 (Târgu-Mureş) - Seminar cu tema „*Noul Cod civil*", organizat de INM; ▪ Martie 2013 (Bucureşti) - Conferinţa de închidere a proiectului „*Formare magistraţi români în dreptul european al concurenţei*", organizată de TI-RO şi AMR în cadrul proiectului finanţat de DG Justice; ▪ Mai 2013 (Bucureşti) - Întâlnirea organizată de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie cu preşedinţii secţiilor civile ale curţilor de apel, cu privire la *aspecte practice ale punerii în aplicare a Noului Cod de procedură civilă*; ▪ Iunie 2013 (Târgu-Mureş) - Seminar cu tema „*Noul Cod de procedură civilă*", organizat de INM şi Curtea de Apel Târgu-Mureş; ▪ Iunie 2013 (Târgu-Mureş) - Conferinţa cu tema „*Noul Cod de procedură civilă*", organizată de Curtea de Apel Târgu-Mureş şi Baroul Mureş; ▪ Noiembrie 2013 (Braşov) - Întâlnirea reprezentanţilor CSM cu preşedinţii secţiilor civile (foste comerciale) de la curţile de apel care au în competenţă soluţionarea *litigiilor în materia insolvenţei*; ▪ Februarie 2014 (Târgu-Mureş) - Seminar cu tema „*Achiziţii publice - utilizarea fondurilor bugetare*", organizat de Curtea de Apel Târgu-Mureş; ▪ Februarie 2014 (Sovata) - Seminar cu tema „*Fraudarea fondurilor naţionale şi*

Pentru conformitate cu originalul

europene: o abordare penală și administrativă", organizat de INM în colaborare cu Fundația Freedom House România;

- Martie 2014 (Craiova) - Seminar cu tema „*Noul Cod de procedură civilă*", organizat de INM și Curtea de Apel Craiova;
- Mai 2014 (Târgu-Mureș) - Întâlnirea reprezentanților CSM și MJ cu președinții secțiilor civile (foste comerciale) de la curțile de apel, pentru dezbaterea unor aspecte de practică neunitară *în materia litigiilor cu profesioniști și în materia insolvenței*;
- Mai 2014 (Târgu-Mureș) - Conferința dedicată modificărilor intervenite în materia insolvenței prin noul Cod adoptat de Parlament, organizată de Tribunalul Specializat Mureș și UNPIR ;
- Iunie 2014 (Orșova) - Întâlnirea Rețelei judiciare române în materie civilă și comercială, organizată de MJ în colaborare cu Curtea de Apel Craiova;
- Iunie 2014 (București) - Seminar cu tema „*Codul insolvenței*", organizat de MJ în colaborare cu Consorțiul Pricewaterhouse Coopers;
- Septembrie 2014 (Târgu-Mureș) - Seminar cu tema „*Noul Cod de procedură civilă*", organizat de INM și Curtea de Apel Târgu-Mureș;
- Octombrie 2014 (Suceava) - Întâlnirea reprezentanților CSM cu președinții secțiilor de contencios administrativ ai ÎCCJ și curților de apel, dedicată discutării aspectelor de practică neunitară în *materia dreptului administrativ și fiscal*;
- Noiembrie 2014 (Târgu-Mureș) - Reuniunea Rețelei judiciare române în materie civilă și comercială cu tema „*Noutăți legislative și jurisprudențiale în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă*", organizată de MJ în colaborare cu Curtea de Apel Târgu-Mureș;
- Februarie 2015 (Bruxelles) - A 13-a Reuniune Plenară a Punctelor Naționale de Contact pentru Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială;
- Martie 2015 - A 53-a Reuniune a Punctelor Naționale de Contact pentru Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială și cea de a 5-a reuniune a autorităților centrale desemnate cu aplicarea Regulamentului (CE) nr. 4/2009, Bruxelles;
- Martie 2015 (București) - Întâlnirea reprezentanților CSM cu președinții secțiilor de contencios administrativ și fiscal de la ÎCCJ și curțile de apel;
- Aprilie 2015 (București) - Conferința extraordinară internațională cu tema „*Avizul nr. 17 (2014) al CCJE asupra evaluării activității judecătorilor, calității justiției și respectării independenței sistemului judiciar - puncte de dialog interprofesional în evaluarea judecătorilor și procurorilor din sistemul judiciar român într-o societate democratică*", organizată de CSM;
- Mai 2015 (Craiova) - Seminar cu tema „*Dreptul insolvenței*", organizat de INM și UNPIR;
- Septembrie 2015 (Târgu-Mureș) - Seminar cu tema „*Noul Cod de procedură civilă*", organizat de INM;
- Octombrie 2015 (Sibiu) - Seminar de unificare a practicii jurisdicționale în *materia achizițiilor publice*, organizat în cadrul proiectului „Îmbunătățirea managementului la nivelul Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, aferent competențelor specifice legate de implementarea cu succes a proiectelor susținute din instrumente structurale, bazată pe eficientizarea procesului de achiziție publică";
- Octombrie 2015 (București) - Întâlnirea Rețelei judiciare române în materie civilă și comercială, organizată de MJ;
- Decembrie 2015 (Paris) - Workshop pentru judecătorii naționali cu tema „*Gestionarea procedurilor judiciare vizând nerespectarea legislației UE privind calitatea aerului și zgomotul*", organizat de ERA;

Pentru conformitate cu originalul

- Martie 2016 (Bruxelles) - A 58-a Reuniune a Punctelor Naţionale de Contact pentru Reţeaua Judiciară Europeană în materie civilă şi comercială;
- Aprilie 2016 (Târgu-Mureş) - Seminar cu tema „Aspecte teorctice şi practice privind corecţiile financiare", organizat de Curtea de Apel Târgu-Mureş în colaborare cu INM;
- Mai 2016 (Braşov) - Seminar cu tema *„Stiluri de comunicare. Self Leadership"*, organizat de Curtea de Apel Braşov în colaborare cu INM;
- Mai 2016 (Oradea) - Întâlnirea preşedinţilor secţiilor de contencios administrativ şi fiscal ale ÎCCJ şi curţilor de apel, dedicate discutării problemelor de *practică neunitară în materia dreptului administrativ şi financiar fiscal*;
- Iunie 2016 (Sinaia) - Întâlnirea preşedinţilor secţiilor specializate (foste comerciale) ale ÎCCJ şi curţilor de apel, dedicată discutării problemelor de practică neunitară *în materia litigiilor cu profesionişti şi în materia insolvenţei*;
- Iunie 2016 (Sinaia) - Întâlnirea Reţelei judiciare române în materie civilă şi comercială;
- Octombrie 2016 (Târgu-Mureş) - Conferinţa cu temele *„Probleme controversate ivite în aplicarea dispoziţiilor Codului de procedură civilă"*; *„Procesul civil internaţional. Aplicarea cu prioritate a dispoziţiilor dreptului Uniunii Europene privind competenţa internaţională în litigiile civile şi comerciale"*; *„Aspecte teoretice şi practice privind executarea silită a hotărârilor civile"*, organizată de Curtea de Apel Târgu-Mureş în colaborare cu Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu-Mureş, Baroul Mureş şi Facultatea de Ştiinţe Economice, Juridice şi Administrative din cadrul Universităţii „Petru Maior" Târgu-Mureş;
- Ianuarie 2017 (Bruxelles) - A 15-a Reuniune Plenară a Punctelor Naţionale de Contact pentru Reţeaua Judiciară Europeană în materie civilă şi comercială;
- Mai 2017 (Bucureşti) - Conferinţa *„Un sfert de secol de constituţionalism"*, organizată de CCR;
- Iulie 2017 (Dublin) - Workshop în domeniul *ajutorului de stat*, organizat de DG Competition în colaborare cu Colegiul Universitar Dublin;
- Noiembrie 2017 (Riga) - Masa rotundă pe tema *managementului instanţei*, cu participarea preşedinţilor de curţi de apel din statele membre UE;
- Martie 2018 (Bruxelles) - A 68-a Reuniune a Punctelor Naţionale de Contact pentru Reţeaua Judiciară Europeană în materie civilă şi comercială şi cea de-a 7-a Reuniune a autorităţilor centrale desemnate cu aplicarea Regulamentului (CE) nr. 4/2009;
- Mai 2018 (Sovata) - Conferinţa regională de insolvenţă, organizată de INPPI în colaborare cu INM;
- Mai 2018 (Berlin) - Reuniunea Asociaţiei Europene a Judecătorilor;
- Iulie 2018 (Bucureşti) – Conferinţa cu tema *„Statul de drept în românia la o sută de ani de la Marea Unire. Rolul profesiilor Juridice"*, organizată de Uniunea Juriştilor din România; am susţinut o alocuţiune pe această temă;
- Noiembrie 2018 (Alba Iulia) - Conferinţa *"Centenarul Marii Uniri - o istorie a justiţiei moderne, de la unitatea naţională la diversitatea europeană"*, organizată de CSM;
- Ianuarie 2019 (Bruxelles) - A 17-a Reuniune Plenară a Punctelor Naţionale de Contact pentru Reţeaua Judiciară Europeană în materie civilă şi comercială;
- Februarie 2019 (Bucureşti) - Workshop cu tema *„Strategia de comunicare unitară la nivelul sistemului judiciar"*, în cadrul proiectului „TARJ – Transparenţă, accesibilitate şi educaţie juridică prin îmbunătăţirea comunicării publice la nivelul sistemului judiciar", derulat de CSM;
- Martie 2019 (Târgu-Mureş) - Workshop de facilitare a scrierii *Ghidului de bune*

Pentru conformitate cu originalul

practici cu celelalte profesii juridice, organizat de CSM;

- Mai 2019 (Copenhaga) - Reuniunea Asociației Europene a Judecătorilor;
- Mai 2019 (Târgu-Mureș) - Seminar cu tema *„Procedura insolvenței"*, organizat de Curtea de Apel Târgu-Mureș în colaborare cu INM;
- Iunie 2019 (Bălți) - Seminar cu tema *„Aspecte relativ la prioritatea tratatelor internaționale privind drepturile omului: jurisprudența Curții Constituționale și a instanțelor"*, organizat în colaborare de Curtea de Apel Iași și Curtea de Apel Bălți din Republica Moldova;
- Septembrie 2019 (Astana) - Reuniunea Asociației Internaționale a Judecătorilor și Reuniunea Asociației Europene a Judecătorilor; am transmis și susținut un document conținând aspecte punctuale privind independența justiției, cu referire specială la independența financiară, al cărui efect a fost trimiterea unui punct de vedere al Asociației Europene a Judecătorilor, prin președinte, către președintele Senatului, președintele Camerei Deputaților, primul-ministru cu privire la proiectul legii de scădere drastică/eliminare a pensiilor de serviciu ale magistraților;
- Octombrie 2019 (Târgu-Mureș) - Seminar cu tema *„Drept fiscal"*, organizat de Curtea de Apel Târgu-Mureș în colaborare cu INM;
- Octombrie 2019 (Târgu-Mureș) - Conferința-dialog *„Codul de procedură civilă - modificări și completări aduse prin Legea nr. 310/2018"*, organizată de Curtea de Apel Târgu-Mureș în colaborare cu Baroul Mureș, Camera Executorilor Judecătorești de pe lângă Curtea de Apel Târgu-Mureș, Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade" din Târgu-Mureș – Facultatea de Drept;
- Noiembrie 2019 (București) - Conferința de diseminare a *Ghidului de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media*, organizată de CSM;
- Noiembrie 2019 (București) - Colocviu internațional cu tema *„Ajutorul de stat, în contextul actualizării regulilor privind acordarea ajutorului de stat, precum și al consolidării rolului instanțelor naționale"*, în cadrul Proiectului „Consolidarea rolului instanțelor românești în aplicarea legislației privind ajutorul de stat", organizat de TI-RO și AMR;
- Decembrie 2019 (Paris) - Curs în domeniul *managementului instanțelor*, organizat de EJTN și Școala Națională de Magistratură din Paris;
- Ianuarie 2020 (București) - Conferința de diseminare a *Îndrumarului de bune practici privind activitatea judecătorilor și procurorilor în spațiul social media/platforme online*, organizată de CSM;
- Februarie 2020 (Bruxelles) - A 18-a Reuniune Plenară a Punctelor Naționale de Contact pentru Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială;
- Iulie 2020 (videoconferință) - a doua ediție a Dezbaterilor RRDP (Revista Română de Drept Privat), cu tema *„Justiția azi – între probleme vechi și provocări noi"*; am susținut o alocuțiune de prezentare și analiză a principalelor probleme cu care se confruntă sistemul judiciar;
- Octombrie 2020 (București) - Workshop destinat analizării și dezbaterii *Strategiei de comunicare publică unitare la nivelul sistemului judiciar*, organizat de CSM;
- Ianuarie 2021 (online) - Conferința de prezentare a *Strategiei de comunicare unitară la nivelul sistemului judiciar*, organizată de CSM;
- Martie 2021 - Webinar cu tema *„Justiția în pericol: România în prim-plan"*, organizat de ABA - CELLI;
- Mai 2021 (Târgu-Mureș) - Seminar cu tema *„Noul Cod civil. Noul Cod de procedură civilă"*, organizat de INM în colaborare cu Curtea de Apel Târgu-Mureș;
- Mai 2021 (Târgu-Mureș) - Workshop cu tema *„Analiza de nevoi la nivelul*

Pentru conformitate cu originalul

sistemului judiciar", organizat de CSM;

- Mai 2021 (videoconferință) - Vizită virtuală pentru *profesioniștii din domeniul justiției*, organizată de reprezentanța Comisiei Europene în colaborare cu Centrul pentru vizitatori al Comisiei Europene;
- Iunie 2021 (București) - Conferința de deschidere a Proiectului „*Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanțe judecătorești*", derulat de CSM, Curtea de Apel Târgu-Mureș fiind una dintre instanțele pilot.
- Iulie 2021 (online) - Conferința de lansare a *Proiectului Correctional*, organizată de Penitenciarul Târgu-Mureș, în calitate de partener al proiectului, alături de Serviciul de Probațiune Mureș.
- Septembrie 2021 (Târgu-Mureș) - Seminar cu tema „*Drept fiscal – aspecte relevante. TVA*", organizat de Curtea de Apel Târgu-Mureș în colaborare cu INM;
- Septembrie 2021 (online) - A 63-a Adunare generală a Consiliului Central al Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM);
- Octombrie 2021 - Videoconferința cu tema „*Drept procesual civil*", organizată de Curtea de Apel Târgu-Mureș în colaborare cu Baroul Mureș, Camera Executorilor Judecătorești de pe lângă Curtea de Apel Târgu-Mureș;
- Octombrie 2021 (online) – Conferința UNBR cu tema „*Nu există justiție fără avocați independenți*"; intervenția mea a avut titlul „*Repere ale independenței avocatului în contextul imperativului independenței justiției*";
- Noiembrie 2021 (Vilnius) - Seminar în domeniul *drepturilor omului*;
- Noiembrie 2021 (online) - Conferința internațională „*8th Annual International Conference Law and Administrative Justice from an Interdisciplinary Perspective*", organizată de Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA) - Facultatea de Administrație Publică, în parteneriat cu Asociația Internațională de Marketing Public și Non-Profit din Spania; am avut calitatea de co-președinte al Grupului de lucru „Capacitatea administrativă a sistemului judiciar"; de asemenea, intervenția mea a avut titlul „Perspectivă funcțională asupra răspunderii penale a magistraților: garanțiile de independență și responsabilitatea, cu referire specială la reglementarea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție";
- Decembrie 2021 (online) - Reuniunea Asociației Internaționale a Judecătorilor și a Asociației Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM);
- Decembrie 2021 (București) – Masa rotundă cu tema „*Soluții pe termen scurt pentru degrevarea instanțelor de judecată*", desfășurată la Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților;
- Ianuarie 2022 (online) – Două întâlniri cu reprezentanții Băncii Mondiale, organizată în cadrul proiectului „*Analiza funcțională și strategia de dezvoltare a sistemului judiciar (ASJ)*", implementat de MJ, Curtea de Apel Târgu-Mureș fiind una din cele șase curți de apel selectate pentru consultare;
- Februarie 2020, Iulie 2020, Februarie 2021, Martie 2021, Mai 2021, Iulie 2021, Februarie 2022 (București) - Workshop-uri, videoconferințe și vizită de lucru în cadrul Proiectului „*Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanțe judecătorești*", derulat de CSM, Curtea de Apel Târgu-Mureș fiind una dintre instanțele pilot.

2. Seminare, conferințe, sesiuni, dezbateri, reuniuni, mese rotunde naționale și internaționale, atât în calitate de expert sau moderator, cât și în calitate de organizator și/sau participant, desfășurate în limba română, în limba engleză, în limba franceză:

- Februarie 1995 (Paris) - Curs de formare în domeniul *drepturilor omului*,

Pentru conformitate cu originalul

organizat de Consiliul Europei şi Şcoala Naţională de Magistratură a Franţei; am prezentat, în limba franceză, referatul *„Liberul acces la justiţie - teorie şi jurisprudenţă; drept comparat"*;

- Aprilie 1998 (Budapesta) - Conferinţa miniştrilor de justiţie din Europa, având ca temă *„Sarcinile modernizării justiţiei în Europa Centrala şi de Est"*; am susţinut, în limba maghiara, referatul cu privire la relaţia dintre judecător şi mass-media;
- Aprilie 1998 (Târgu-Mureş) - Seminar în materia *dreptului comunitar*, organizat de Consorţiul pentru Aproximarea Legislaţiei Române, EIPA, INM şi Tribunalul Mureş;
- Mai 1998 (Luxemburg) - Curs de pregătire intensivă în domeniul *dreptului comunitar*, organizat de MJ şi desfăşurat în limba engleză;
- Iunie 1998 (Barcelona) - Vizită de lucru la Şcoala Naţională de Magistratură din Spania; am întocmit un raport amplu, în limba franceză, pe care l-am transmis Consiliului Europei;
- Octombrie 1998 (Arad) - Conferinţa organizată în cadrul programului de cooperare dintre MJ din România şi MJ din Ungaria; am prezentat lucrarea *„Garanţii procesuale penale privind dreptul de apărare, în lumina prevederilor art. 6 alin. 3 lit. c din Convenţia Europeana a Drepturilor Omului"*;
- Mai 1999 (Londra) - Curs organizat în cadrul programului de colaborare între MJ şi Carana Corporation, având ca scop *dezvoltarea jurisprudenţei în materia falimentului şi a reorganizării judiciare*;
- Iunie 1999 (Londra şi Ţara Galilor) - Vizită de documentare, alături de ministrul justiţiei, cu privire la legislaţia în *materia probaţiunii şi organizarea serviciilor de probaţiune*;
- Noiembrie 1999 (Roma) - Curs având ca temă *„Prevenirea şi controlul corupţiei"*, organizat de IDLI, desfăşurat în limba engleză;
- Noiembrie 1999 (Târgu-Mureş) - Curs de *drept comunitar*, cu participarea unor experţi germani;
- Noiembrie 1999 (Târgu-Mureş) - Seminar pentru conducătorii de carte funciară, organizat de MJ şi Tribunalul Mureş, cu participarea informaticienilor de la tribunalele din ţară; am prezentat referatul *„Aplicarea Legii nr. 7/1996 în regiunile cu regim de carte funciară; crearea unui sistem informatizat"*;
- Aprilie 2000 (Bratislava) - Conferinţa specialiştilor în materie de faliment şi reorganizare judiciară din Europa şi SUA; am fost desemnată în grupul de experţi care a condus - într-una dintre cele 3 zile conferinţa şi am susţinut, în limba engleză, referatul *„Evoluţia legislaţiei române; dificultăţi şi perspective; principiul cooperării internaţionale în materia falimentului"*;
- Mai 2000 (Bucureşti) - Curs de *management judiciar*, organizat de MJ, cu participarea unor experţi din Marea Britanie;
- Mai 2000 (Constanţa) - Seminar cu tema *„Management judiciar"*, destinat preşedinţilor de tribunale, organizat de MJ şi Curtea de Apel Constanţa; am prezentat lucrarea *„Experienţe şi soluţii în aplicarea unor soluţii speciale şi a unor proceduri speciale"*;
- Septembrie 2000 (Amsterdam, Zutphen) - Curs organizat de Comitetul Helsinki şi Şcoala de Magistratură din Olanda, cu privire la cunoaşterea şi dezbaterea orientării jurisprudenţiale a CEDO, cu referire specială la cauzele în care Statul Român a fost parte; seminarul s-a desfăşurat în limbile franceză, engleză;
- Septembrie 2000 (Bucureşti) - Seminar în domeniul *managementului judiciar*, organizat de MJ în cadrul Programului PHARE 98 pentru crearea, în justiţie, a condiţiilor instituţionale de pre-aderare a României la Uniunea Europeană - cu participarea unor experţi francezi şi germani;
- Octombrie 2002 (Târgu-Mureş) - Seminar pentru dezbaterea textelor CEDO,

Pentru conformitate cu originalul

prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, în cadrul programului de cooperare dintre MJ din România și MJ din Ungaria;

- Decembrie 2000 (New York) - Cea de-a VI-a Sesiune a ONU, cu privire la *infracțiunea de agresiune*, în accepțiunea sa internațională;
- Decembrie 2000 (Paris) - Cursuri de *pregătire a corespondenților comunitari*, organizate de Școala Națională de Magistratură din Paris;
- Ianuarie 2001 (București) - Seminar în domeniul *Convenției europene asupra transferării persoanelor condamnate*, organizat de MJ, cu participarea unor experți francezi;
- Martie 2001 (București) - seminar cu tema „*Cooperare judiciară internațională*", organizat de MJ, cu participarea unor experți francezi;
- Martie 2001 (Reims) - vizită de lucru la „*Tribunal de grande instance de Reims*" (Franța), în cadrul Programului PHARE 98 pentru crearea, în justiție, a condițiilor instituționale de pre-aderare a României la Uniunea Europeană, Tribunalul Mureș fiind desemnat instanță pilot; după vizita de lucru am întocmit un raport în limba franceză;
- Mai 2001 (București) - Întâlnire a *Comitetului Director al Programului PHARE 98*, organizată de MJ;
- Iunie 2001 (Oradea) - Seminar cu tema „*Managementul instanțelor*", organizat de MJ, cu participarea unor experți elvețieni;
- Septembrie 2001 (București) - *Reuniunea corespondenților comunitari*, organizată de MJ și INM, cu participarea unor experți francezi; intervenția mea a avut ca temă „*Procedura întrebărilor preliminare adresate Curții de Justiție a Comunităților Europene*";
- Septembrie 2001 (București) - Reuniune privind *prezentarea și dezbaterea rezultatelor preliminare ale Proiectului PHARE 98* pentru crearea, în justiție, a condițiilor instituționale de pre-aderare a României la Uniunea Europeană, organizată de MJ;
- Noiembrie 2001 (București) - Curs de *formare a formatorilor în materia dreptului comunitar*, organizat de MJ și EIPA, cu participarea unor experți francezi și spanioli;
- Decembrie 2001 (Brașov) - Seminar cu tema „*CEDO - probleme de drept civil*", organizat de Comitetul Helsinki și INM, cu participarea unui expert german; am susținut, în calitate de expert, referatul „*Libertatea de gândire, conștiință și religie; libertatea de întrunire și de asociere*";
- Februarie 2002 (București) - Seminar de formare a judecătorilor în materia *dreptului comunitar*, organizat de MJ și EIPA, cu participarea unor experți belgieni; am prezentat referatul privind „*Protecția consumatorului*", cu referire la jurisprudența CJCE;
- Februarie 2002 (București) - Seminar cu tema „*Acquis-ul comunitar - transpunerea legislației Uniunii Europene în legislația națională; aplicabilitate*", cu participarea unor experți din portughezi;
- Mai 2002 (București) - Seminar cu tema „*Convenția europeană a drepturilor omului*", cu participarea unor experți germani;
- Iunie 2002 (București) - Reuniunea *Rețelei de corespondenți comunitari*;
- Iulie 2002 (Iași) - Seminar în domeniul *managementului judiciar*, organizat de MJ în colaborare cu Institutul de Tehnologie și Management din Basel; intervenția mea a vizat „*Sistemul complex de informatizare a instanțelor; dificultăți și avantaje*";
- August 2002 (Basel) - Curs de *management judiciar*, organizat de Institutul de Tehnologie și Management din Basel;
- Septembrie 2002 (Brașov) - Seminar cu tema „*CEDO - probleme de drept civil*", organizat de Comitetul Helsinki și INM; am susținut, în calitate de expert,

Pentru conformitate cu originalul

referatul „*Libertatea de gândire, conştiinţă şi religie; libertatea de întrunire şi de asociere*";

- Octombrie 2002 (Bucureşti) - Forum „*Relaţia dintre justiţie şi mass-media*"; am prezentat cazul Dalban, cu referire amplă la jurisprudenţa CEDO în materia libertăţii de exprimare;
- Octombrie 2002 (Bucureşti) - Seminar cu tema „*Procedura reorganizării judiciare şi a falimentului*", cu participarea unor experţi din SUA;
- Octombrie 2002 (Târgu-Mureş) - Întâlnire cu conducerea Judecătoriei Târgu-Mureş, personalul de la Biroul de carte funciară al Judecătoriei Târgu-Mureş şi reprezentanţi ai Camerei Notarilor Mureş, organizată de Tribunalul Mureş, ca instanţă pilot în programul PHARE 98, pentru crearea, în justiţie, a condiţiilor instituţionale de pre-aderare a României la UE;
- Octombrie 2002 (Bucureşti) - Conferinţa de închidere a proiectului PHARE privind asistenţa acordată Institutului Naţional al Magistraturii şi Centrului de Pregătire Profesională a Grefierilor şi a Celuilalt Personal Auxiliar de Specialitate, organizată de INM;
- Octombrie 2002 (Sovata) - Seminar cu tema „*Reorganizare judiciară şi faliment*", organizat de UNPIR, în colaborare cu MJ;
- Noiembrie 2002 (Bucureşti) - Conferinţa „*Cooperarea judiciară. Aspecte teoretice şi practice*", organizată de AMR, cu finanţare în cadrul programului PHARE;
- Decembrie 2002 (Sovata) - Seminar pentru *formarea conducătorilor de carte funciară*, organizat de Tribunalul Mureş;
- Decembrie 2002 (Bucureşti) - Seminar pentru *formarea corespondenţilor comunitari*, organizat de MJ, cu participarea unor experţi francezi;
- Februarie 2003 (Alicante) - *Reuniunea anuală a Asociaţiei Internaţionale a Judecătorilor* (IAJ-UIM);
- Februarie 2003 (Bucureşti) - Seminar cu tema „*Procedura penală şi civilă în cauzele cu inculpaţi minori*", organizat de INM;
- Martie 2003 (Strasbourg) - Reuniunea *Comitetului Experţilor în Dreptul familiei* (CJ-FA), ca expert în panelul pentru pregătirea chestionarului cu privire la adopţie, în scopul revizuirii Convenţiei europene în materia adopţiei de copii;
- Martie 2003 (Sovata) - Seminar vizând *modelul organizării unui birou de carte funciară*, organizat de Tribunalul Mureş;
- Aprilie 2003 (Sovata) - Seminar „*Justiţia pentru minori*", organizat de INM;
- Aprilie 2003 (Sovata) - Seminar cu tema „*Reforma în justiţie; managementul instanţelor*", organizat de ABA - CELLI, cu participarea unor experţi din SUA;
- Iunie 2003 (Bucureşti) - Seminar cu tema „*Protecţia drepturilor copilului*", organizat de INM.

3. corespondent comunitar;
4. Doctor în Drept al Universităţii „Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca, specialitatea Drept procesual civil, coordonator prof. univ. dr. Ion Deleanu;
5. Tribunalul Mureş – instanţă pilot în Programul PHARE 98 pentru crearea, în justiţie, a condiţiilor instituţionale de pre-aderare la Uniunea Europeană; coordonarea Programului la nivelul instanţei;
6. formator la Institutul Naţional al Magistraturii;
7. auditor la Şcoala Naţională de Magistratură din Paris, 1992-1993; diploma cu calificativul final „*excelent*";
8. examen de capacitate – cu salariu de merit;
9. studentă la Facultatea de Drept din cadrul Universităţii „Babeş-Bolyai" – Cluj-Napoca.

Pentru conformitate cu originalul

Discipline principale studiate/ Competenţe dobândite	1. Drept civil, drept procesual civil, drept administrativ, drept fiscal, achiziţii publice, insolvenţă, organizare judiciară, managementul instanţelor, dreptul UE, ajutorul de stat, self-leadership, relaţia sistemului judiciar cu mass-media, drepturile omului, activitatea judecătorilor şi procurorilor în spaţiul social media/platforme online; 2. Drepturile şi libertăţile fundamentale ale persoanei, drept comercial, insolvenţă, dreptul UE, sisteme juridice europene, executarea pedepselor, publicitate imobiliară, justiţia pentru minori, managementul instanţelor, relaţia sistemului judiciar cu mass-media, statutul magistratului, drept procesual civil, cooperare judiciară internaţională, organizare judiciară, principiile teoretice şi practice ale independenţei magistratului într-un stat de drept, etc. 3. Dreptul UE – instituţii europene; drept procesual (civil şi penal) român; managementul instanţelor, inclusiv sub aspectul relaţiei cu mass-media şi al comunicării; statutul magistraţilor; independenţa justiţiei şi cooperarea loială între puterile statului; 4. Drept procesual civil; 5. Drept comunitar – instituţii comunitare; organizare Justiţiei ca serviciu public; management şi comunicare; îmbunătăţirea calităţii actului de justiţie; 6. Drept procesual civil - tehnica redactării actelor procesuale şi procedurale; 7. Drept procesual (civil, penal), drept civil, drept penal, drept comercial, insolvenţă, executarea pedepselor, justiţia pentru minori, drepturile şi libertăţile fundamentale ale persoanei, organizarea instanţelor; 8. Drept procesual (civil, penal), drept civil, drept penal, drept comercial, organizarea instanţelor; 9. Discipline specifice Facultăţii de Drept.
Numele şi tipul instituţiei de învăţământ/ furnizorului de formare	1. Institutul Naţional al Magistraturii, Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Curtea Constituţională, Şcoala Naţională de Grefieri, Ministerul Justiţiei, Curtea de Apel Târgu-Mureş, curţi de apel, Universitatea de Medicină, Farmacie, Ştiinţe şi Tehnologie Târgu-Mureş, Uniunea Naţională a Barourilor din România, Uniunea Naţională a Practicienilor în Insolvenţă, Institutul Naţional de Pregătire a Practicienilor în Insolvenţă, Consiliul Naţională de Soluţionare a Contestaţiilor, Academia de Drept European (ERA), Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Comisia europeană – Direcţia Generală Justiţie (DG Justice), Direcţia Generală Concurenţă (DG Competition), Reţeaua Judiciară Europeană în Materie Civilă şi Comercială (EJN), Reţeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN), Şcoala Naţională de Magistratură din Paris, Asociaţia Baroului American (ABA) – CEELI Institute, Asociaţia Internaţională a Judecătorilor (IAJ-UIM), Asociaţia Europeană a Judecătorilor (EAJ-AEM), Transparency International Romania (TI-RO), Fundaţia Freedom House România, Asociaţia Judecătorilor Administrativi Europeni (AEAJ), Asociaţia Magistraţilor din România (AMR), etc.; 2. Institutul Naţional al Magistraturii, Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, Curtea Constituţională, Şcoala Naţională de Grefieri, Ministerul Justiţiei, Curtea de Apel Târgu-Mureş, Tribunalul Mureş, curţi de apel, tribunale, Facultatea de Drept – Universitatea „Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca, Facultatea de Drept – Universitatea din Bucureşti, Facultatea de drept – Universitatea „Petru Maior" Târgu-Mureş, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea de Justiţie a Uniunii Europene, Reţeaua Judiciară Europeană în Materie Civilă şi Comercială (EJN), Reţeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN), Institutul European de Administraţie Publică - EIPA, Şcoala Naţională de Magistratură din Paris, Şcoala Naţională de Magistratură din Barcelona, Institutul Internaţional pentru Dezvoltarea Dreptului (IDLI), Asociaţia Baroului American (ABA) – CEELI Institute, Centrul de Resurse Juridice, Transparency

Pentru conformitate cu originalul

	International Romania (TI-RO), Asociația Internațională a Judecătorilor (IAJ-UIM), Asociația Europeană a Judecătorilor (EAJ-AEM), Asociația Magistraților din România (AMR), etc.; 3. Ministerul Justiției – Direcția Programe Internaționale; 4. Universitatea „Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca; 5. Institutul Național al Magistraturii, în colaborare cu Ministerul Justiției; 6. Institutul Național al Magistraturii; 7. Școala Națională de Magistratură din Paris ; 8. Ministerul Justiției; 9. Facultatea de Drept – Universitatea „Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca.
Publicații	• Articole publicate în revistele „Studia Universitatis Napocensis", în domeniul drepturilor subiective și abuzului de drept – în calitate de autor și coautor, alături de prof. univ. dr. I. Deleanu (1988, 1989) și „Dreptul" (1990) – comentariu de speță, în coautorat cu B. Diamant; • Articolul „Câteva probleme de teorie și practică judiciară legate de aplicarea legii nr. 18/1991", publicat în revista Pro Iure a Facultății de Drept a Universității ecologice „Dimitrie Cantemir", nr. 1/1995; • Articolul „Repere ale independenței judecătorului din perspectiva independenței sistemului judiciar", publicat în revista „Dreptul", nr. 9/2015; • Coautoare a lucrării „Justiția pentru minori" (2003); • Monografia „Apelul" (Universul Juridic, 2008); • Coautoare a lucrărilor: „Buletinul jurisprudenței Curții de Apel Târgu-Mureș – repertoriu anual 2013", „Buletinul jurisprudenței Curții de Apel Târgu-Mureș – repertoriu anual 2014", „Buletinul jurisprudenței Curții de Apel Târgu-Mureș – repertoriu anual 2015", „Buletinul jurisprudenței Curții de Apel Târgu-Mureș – repertoriu anual 2016"; „Buletinul jurisprudenței Curții de Apel Târgu-Mureș – repertoriu anual 2020"; • Coautoare-coordonatoare a Revistei Române de Jurisprudență nr. 4/2019 – cuprinzând spețe comentate din jurisprudența Curții de Apel Târgu-Mureș și articole ale judecătorilor; • Coordonatoare a lucrărilor: „Buletinul jurisprudenței Curții de Apel Târgu-Mureș – repertoriu anual 2017", „Buletinul jurisprudenței Curții de Apel Târgu-Mureș – repertoriu anual 2018"; • Coautoare a lucrărilor: „Buletinul Rețelei Judiciare Române în materie civilă și comercială – 2015", „Buletinul Rețelei Judiciare Române în materie civilă și comercială – 2016", „Buletinul Rețelei Judiciare Române în materie civilă și comercială – 2018"; • Coautoare-coordonatoare a lucrării „Ajutorul de stat – Handbook 2019", elaborată în cadrul proiectului „Consolidarea rolului instanțelor românești în aplicarea legislației privind ajutorul de stat", finanțat de Comisia Europeană - Direcția Generală Concurență, derulat de Transparency International România (TI-RO) și Asociația Magistraților din România (AMR); • Articolul „Considerații cu privire la cooperarea judiciară în materie civilă și comercială – atribuții, dificultăți, soluții. Jurisprudență comentată", publicat în Revista Română de Jurisprudența nr. 4/2019; • Autoarea unor lucrări publicate pe site-ul Asociației Internaționale a Judecătorilor (IAJ-UIM), în cadrul temelor abordate de Comisiile de studiu și/sau de conducerea Asociației: „Strategii pentru gestionarea eficientă a cauzelor" (2018); „Protecția martorilor, inclusiv copii și a victimelor abuzate sexual; proceduri judiciare; sancțiuni" (2018); „Hărțuirea, în sens larg - moral și sexual - și consecințele acesteia asupra

Pentru conformitate cu originalul

	relaţiilor de muncă" (2018); „Dificultăţi, grave şi mai puţin grave, în finanţarea litigiilor" (2019); „Mass-media şi cauzele penale: protejarea integrităţii procedurilor; comunicarea cu mass-media" (2019); „ Impactul pandemiei de COVID-19 asupra statului de drept şi asupra activităţii judiciare" (2020); „Accesul la justiţie în perioada pandemiei de COVID-19" (2021); „Impactul măsurilor de protecţie a datelor personale asupra litigiilor civile" (2021); „Comunicarea în procedurile penale" (coautoare) (2021); „Corupţia la locul de muncă: cum afectează personalul angajat?" (2021).
Aptitudini şi competenţe personale *Competenţe şi abilităţi sociale* *Competenţe şi aptitudini organizatorice*	♦ creativitate, iniţiativă, capacitate de a lua decizii, capacitate rapidă de adaptare, capacitate de coordonare, experienţă teoretică şi practică; ♦ aptitudini de comunicare interpersonală; ♦ iniţierea şi întreţinerea relaţiilor interpersonale şi instituţionale prin respect, colaborare, înţelegere; ♦ putere de muncă, dedicare, studiu, tenacitate. ❖ capacitate de analiză, organizare, îndrumare, convingere; ❖ lucru în echipă - spirit de echipă, empatie, moderare conflicte; ❖ perseverenţă; ❖ responsabilitate.
Competenţe şi aptitudini de utilizare a calculatorului	• Word, Excel, Power Point, Internet, sistem de operare Windows 10

Limbi străine cunoscute	Înţelegere		Vorbire		Scriere
	Ascultare	Citire	Conversaţie	Discurs oral	Exprimare scrisă
Limba engleză	Foarte bun	Foarte bun	Foarte bun	Foarte bun	Foarte bun
Limba franceză	Foarte bun	Foarte bun	Foarte bun	Foarte bun	Foarte bun
Limba maghiară	Bun	Suficient	Bun	Bun	Suficient

Pentru conformitate cu originalul

PROIECT

PRIVIND PRINCIPALELE OBIECTIVE PE CARE MI LE ASUM ÎN CAZUL ALEGERII ÎN CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Candidat,
judecător dr. Andreea Ciucă

2022

Pentru conformitate cu originalul

Cuprins

I. De ce candidez 2
II. Independența justiției/independența judecătorului ca premisă 11
1. Condiție sine-qua-non a statului de drept și obligație a CSM 11
2. Cooperarea loială între puteri. Ce și cât poate face CSM 12
3. Apărarea independenței de către CSM - demers al garantării acesteia 15
III. Independența justiției/independența judecătorului ca mijloc 17
1. Asigurarea resurselor materiale pentru o justiție independentă 17
1.1. Respectarea separării puterilor în privința gestionării bugetului instanțelor 18
1.2. Infrastructura instanțelor – condițiile de muncă 20
1.3. Independența financiară – componentă a independenței justiției 21
2. Independență și responsabilitate – concepte complementare 24
IV. Independența justiției/independența judecătorului ca scop 26
1. Enunțarea elementelor definitorii 26
2. Calitatea actului de justiție 27
2.1. Stabilirea volumului optim de activitate – posibilitate sau himeră 28
2.2. Elemente de echilibrare a volumului de muncă 30
3. Încrederea în justiție – reverberație și măsură 33
V. În loc de concluzie 34

Abrevieri:

CCJE – Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni; **CCR** – Curtea Constituțională a României; **CEDO** – Convenția Europeană a Drepturilor Omului; **CEPEJ** – Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției; **CF** – cartea funciară; **CM** – Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei; **CSM** – Consiliul Superior al Magistraturii; **CJUE** – Curtea de Justiție a Uniunii Europene; **IJ** – Inspecția Judiciară; **INM** – Institutul Național al Magistraturii; **ICCJ** – Înalta Curte de Casație și Justiție; **MFP** – Ministerul Finanțelor Publice; **MJ** – Ministerul Justiției; **MO** – Monitorul Oficial al României; **OMJ** – ordinul ministrului justiției; **PICCJ** – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; **ROIIJ** – Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 1375/2015.

Pentru conformitate cu originalul

***Rolul judecătorului nu poate fi subestimat niciodată*[1].**

***Cred că prima datorie a unei societăți este justiția*[2].**

I. De ce candidez

Stimați colegi,

„Pentru orice lucru este o clipă prielnică și vreme pentru orice îndeletnicire de sub cer (...), vreme este să taci și vreme este să grăiești"[3].

Alegerea de a candida nu a fost una simplă și nici nu a venit de la sine. *Înainte de calitatea de demnitar, puterea de decizie și reprezentare, să fii membru al Consiliului Superior al Magistraturii înseamnă responsabilitate, asumare, curaj, echilibru, respect, altruism. Însă nu ca precepte teoretice, cuvinte mari ori principii lesne de afirmat – prin generozitatea lor –, ci ca fel de a fi, în cariera profesională, față de colegi, față de statutul judecătorului, față de valorile și nevoile justiției - ca serviciu public -, prin acte și fapte, prin argumente susținute.* Exercițiul îndestulător al acestor elemente de caracter – cu suișuri și coborâșuri, cu greșeli și omisiuni inerente – trebuie să fie chezășia că, odată ajuns în CSM, judecătorul nu va uita cum este să fii judecător și că va găsi modalitatea prin care să păstreze contactul cu colegii ce l-au desemnat să le reprezinte drepturile și interesele legitime.

Am avut ocazia de a alege să mă angajez sau nu cu o intensitate considerabilă în practica acestor atribute. Ca judecător cu funcții de execuție (la Judecătoria Târgu-Mureș, la Tribunalul Mureș, la Curtea de Apel Târgu-Mureș) și de conducere (președinte al Tribunalului Mureș, iar, ulterior, după aproape un deceniu și jumătate, al Curții de Apel Târgu-Mureș), ca membru al Asociației Magistraților din România (AMR), apoi, ca vicepreședinte și ca președinte, m-am raportat la lege, ca orice judecător, dar, prin felul meu de a fi, am simțit nevoia să mă implic de multe ori în acțiuni menite să facă auzită vocea îndreptățită a judecătorilor, pe plan intern și internațional, din respect pentru profesie, pentru colegi și pentru oameni – cei cărora li se adresează actul de justiție. Am avut șansa de a învăța de la adevărați profesioniști ai dreptului, precum și șansa de a fi alături de lideri curajoși ai judecătorilor.

Să fii membru al Consiliului Superior al Magistraturii înseamnă să ai experiență, care să-ți potențeze buna-credință, oferindu-ți alternative de analiză, perspective, chibzuință în luarea deciziilor. Mă refer la o experiență care nu a rămas încremenită în formule și tipare vechi, ci a ținut pasul cu evoluția sistemului judiciar, a societății, cu specificul relațiilor interumane. Adică, o experiență ca judecător, cu toate provocările – deloc ușoare – pe care această profesie ți le pune

---

[1] Avizul CCJE nr. 15(2012) privind specializarea judecătorilor, pct. 26 [https://www.csm1909.ro/303/3937/Consiliul-Consultativ-al-Judec%C4%83torilor-Europeni-(CCJE)]

[2] citatul este atribuit lui Alexander Hamilton (unul din cei doi creatori majori ai *Federalist Papers*, prima constituție a Statelor Unite ale Americii - https://ro.wikipedia.org/wiki/Alexander_Hamilton); însă, există opinia potrivit căreia această frază a fost rostită prima oară de James Madison (co-autor al documentului cunoscut sub numele de *Federalist Papers*, prima constituție a Statelor Unite - https://ro.wikipedia.org/wiki/James_Madison), I. Laquedem, *Occasional comments...* (https://www.isaaclaquedem.com/2018/03/misquotation-run-riot-hamilton-gets-credit-for-phillips-work-because-phillips-credited-hamilton-for-.html).

[3] Eclesiastul 3:1, 7 (http://www.bibliaortodoxa.ro/carte.php?id=18&cap=3)

Pentru conformitate cu originalul

înainte. Şi, în plus, o experienţă în funcţia de conducere, ce constituie un avantaj, prin exerciţiul punctual al atribuţiilor manageriale, cu toate problemele diferite şi complexe pe care acestea le includ.

La judecătorie am soluţionat cauze atât în materie civilă, cât şi penală, dat fiind că nu existau secţii distincte, cu toate că numărul efectiv al judecătorilor permitea luarea unei astfel de măsuri. Volumul de muncă era copleşitor, iar legislaţia în continuă schimbare nu făcea decât să agraveze situaţia. În mod regretabil, acestea au rămas constante ale activităţii judecătorului, peste ani şi în toate nivelurile ierarhice ale instanţelor. Ca urmare a rezultatului obţinut la concursul organizat de Ministerul Justiţiei şi Ambasada Republicii Franceze în România, am urmat cursurile Şcolii Naţionale de Magistratură din Paris (18 luni), pe care le-am absolvit cu calificativul „excelent". Într-o vreme în care, la noi, puterea executivă, prin Ministerul Justiţiei, avea cuvânt greu în cariera judecătorilor şi autoritatea preşedinţilor de instanţă era exacerbată – mai cu seamă prin modalitatea de exercitare efectivă a atribuţiilor de către (unii dintre) aceştia –, formarea iniţială la şcoala franceză a fost o reală şansă pentru a-mi confirma că abordarea profesiei de judecător într-o manieră deschisă nu înseamnă rabat de la aplicarea legii, iar autoritatea conducătorului instanţei, ce se cuvine a fi respectată, nu înseamnă nici exclusivitate, nici valoare imuabilă.

La tribunal am făcut parte din secţia civilă, având şi calitatea de judecător sindic, într-o perioadă dificilă în care, frecvenţa şedinţelor de judecată era de 2-3 pe săptămână, iar, în materia falimentului, jurisprudenţa de-abia se contura. Apoi, ca preşedinte de tribunal[4], m-am confruntat cu lipsa acută a resurselor umane (judecători, grefieri, personal conex şi contractual), însă prin demersurile repetate şi argumentate pe care le-am făcut în perioada mandatului s-a ajuns la o majorare a schemelor aprobate cu 31 de posturi, numărul celor ocupate crescând cu 86 (la tribunal şi la judecătoriile din aria de competenţă), iar procentul de ocupare a schemei atingând cifra de 97%. Completurile de judecată au dobândit o componenţă stabilă la tribunal, a fost înfiinţată secţia comercială şi de contencios administrativ, au fost reorganizate compartimentele cu publicul, au fost amenajate noi săli de judecată, au fost regândite planificările în şedinţele de judecată, au fost detensionate relaţiile dintre conducerea instanţei şi colegii judecători, dintre conducere şi grefieri. M-am implicat direct în procesul de informatizare a instanţei, prin dotarea cu echipamente IT şi cu 11 aplicaţii informatice, registrele instanţei au fost transferate în format electronic. Au fost organizate o serie de seminare/întâlniri/conferinţe interne şi internaţionale. M-am preocupat nemijlocit de crearea, la Judecătoria Târgu-Mureş, a unui model al biroului CF, astfel cum era conceput de Regulamentul de aplicare a Legii nr. 7/1996 (inclusiv informatizare totală), preluat de Ministerul Justiţiei şi extins în ţară, apreciat de reprezentanţii Băncii Mondiale.

În perioada mandatului meu de preşedinte, Tribunalul Mureş a fost desemnat ca instanţă pilot în cadrul Programului PHARE 98 pentru crearea în justiţie a condiţiilor instituţionale de pre-aderare a României la Uniunea Europeană, experţii străini făcând vizite la instanţă, analizând întreaga organizare, purtând discuţii cu judecătorii şi întocmind rapoarte. Prin scrisoarea oficială care a însoţit primul raport, a fost apreciat excelentul spirit al echipei de judecători şi s-a exprimat admiraţia pentru toate calităţile pe care le reuneam în exercitarea funcţiei de preşedintă a tribunalului, iar în raportul propriu-zis au fost evidenţiate cunoştinţele mele profesionale şi faptul

[4] Aspectele enumerate sumar reprezintă un tablou sintetic al activităţii şi au fost redate punctual în Raportul asupra activităţii desfăşurate în calitate de preşedintă a Tribunalului Mureş, trimis Ministerului Justiţiei cu adresa nr. 3127/17 octombrie 2001.

Pentru conformitate cu originalul

că acestea au dat întâlnirilor o mare precizie, aducând, dincolo de necesara şi prealabila informare, interesante comparaţii cu privire la organizarea instanţelor[5]. În cel de-al doilea raport, având ca principal obiectiv verificarea modului de organizare a secţiilor şi a compartimentelor instanţei, a fost apreciată specializarea judecătorilor, organizarea distinctă a secţiilor, respectarea principiului continuităţii[6], fiind subliniat aportul meu în scopul eficientizării activităţii. De asemenea, au fost apreciate starea imobilului care releva o recentă renovare perfect reuşită şi o curăţenie impecabilă, indicaţiile simple, accesibile tuturor, care permiteau orientarea cu mare uşurinţă a justiţiabililor, modalitatea de organizare a biroului CF din clădire (aparţinând judecătoriei), fluxul cererilor şi rapiditatea rezolvării acestora, fiind numită „organizare perfectă" care asigură excelente condiţii de muncă grefierilor şi permite a se face faţă, într-o ambianţă decentă, celor 300-350 de cereri zilnice[7]. În concluzia raportului s-a notat: „preşedinta a reuşit să organizeze cel mai bine posibil, faţă de suprafaţa de care dispune, toate serviciile şi mai ales cel de carte funciară şi cel al grefei, pentru ca acestea să-şi îndeplinească funcţiile în cea mai eficientă manieră posibilă. Doamna preşedintă contribuie, astfel, la îmbunătăţirea considerabilă a imaginii justiţiei române"[8].

Sunt judecător la Curtea de Apel Târgu-Mureş din luna martie 2010, la Secţia a II-a civilă, de contencios administrativ şi fiscal[9], soluţionând cauze atât mai materiile comercială, respectiv litigii cu profesionişti, cât şi faliment, precum şi în materia contenciosului administrativ şi fiscal. În perioada aprilie 2013 – iulie 2017, m-am străduit, în calitate de preşedinte de secţie, să întocmesc planificările de şedinţă şi să organizez activitatea în aşa fel încât, în condiţiile resurselor umane neîndestulătoare, să existe o repartizare echilibrată a volumului de muncă ce releva un grad vădit de încărcare a judecătorilor şi a completurilor de judecată[10]. Am conceput şi redactat toate lucrările cuprinzând temele pentru întâlnirile de învăţământ profesional, precum şi toate minutele întrunirilor de învăţământ profesional (cu prezentarea argumentelor pentru diferitele opinii exprimate) şi am acordat atenţie constantă dialogului cu colegii în demersul de unificare a practicii judiciare, în primul rând cu privire la completurile secţiei şi, totodată, pe cât a fost posibil, cu privire la jurisprudenţa instanţelor din aria de competenţă a curţii de apel. În prezent, mă aflu la al doilea mandat de preşedinte al instanţei şi cred în continuare că, dincolo de intermitenţele imanente, comunicarea clară şi consistentă, onorarea promisiunilor, respectul, încrederea, buna-credinţă, acţiunile substanţial fundamentate, nepracticarea „dublei măsuri", îndeplinirea atribuţiilor în mod deschis constituie căi ce le dau colegilor posibilitatea să înţeleagă ce şi de ce se întâmplă, să fie şi să se simtă implicaţi nu numai în activitatea de judecată, pe care o desfăşoară în mod direct, potrivit competenţelor legale, ci şi în activitatea administrativ-jurisdicţională a instanţei, fără, însă, ca această implicare să constituie o povară.

---

[5] Scrisoarea oficială din 25 septembrie 2000 şi pct. 5 din Raportul din luna septembrie 2000, acte elaborate de Patrick Henry-Bonniot, preşedinte la „Tribunal de Grande instance de Reims".

[6] Raportul din luna octombrie 2001, întocmit de Jeanine Depommier, vicepreşedintă la „Tribunal de Grande instance de Reims", pag. 2.

[7] *idem*, pag. 9

[8] *idem*, pag. 10 alin. 3

[9] Secţia are această denumire începând cu 1 octombrie 2011, ca efect al reorganizării secţiilor comerciale/mixte cu atribuţii în materie comercială, realizată prin Hotărârea Secţiei pentru judecători a CSM nr. 654/31.08.2011. Anterior, denumirea era „Secţia comercială şi de contencios administrativ şi fiscal".

[10] Secţia a II-a civilă, de contencios administrativ şi fiscal a avut un grad de încărcătură ridicat: ţinând seama de punctajul total pe judecător şi de punctajul mediu al judecătorilor secţiei, încărcătura medie a fost, în anul 2012, de 17.335 – complexitate totală medie judecător. În anul 2013, Secţia a II-a civilă, de contencios administrativ şi fiscal a fost şi mai împovărată, având un punctaj de 43.243 complexitate totală medie pe judecător (21.633 complexitate dosare soluţionate şi 21.610 complexitate dosare nesoluţionate pe judecător).

Pentru conformitate cu originalul

Schimbarea structurii secţiilor instanţei, vacantarea unor posturi, ca urmare a fluctuaţiei judecătorilor şi personalului auxiliar de specialitate, accentuează insuficienţa resurselor umane. Pentru diminuarea acestui efect, am făcut eforturi, împreună cu conducerile secţiilor, în scopul reconfigurării modalităţii de organizare, în aşa fel încât, cu resursele umane disponibile, să nu se amplifice durata procedurilor judiciare[11], să nu existe diferenţe evidente şi cu titlu permanent în privinţa volumului de muncă. Pentru ca situaţia fluctuaţiei resurselor umane să nu ducă la cronicizarea urmărilor negative, a fost necesară formularea argumentată şi în timp util a propunerilor către colegiul de conducere al instanţei, fie pentru desfiinţarea unor completuri de judecată, fie pentru modificarea componenţei altora, ceea ce a presupus, însă, o redistribuire a volumului de activitate, însemnând, în mod evident, şi o creştere a gradului de încărcătură pe judecător/complet, ca soluţie pentru continuarea activităţii instanţei fără deficienţe şi pentru menţinerea calităţii actului de justiţie. Modificarea jaloanelor de organizare a activităţii secţiilor, pe baza necesităţilor impuse de fluctuaţia judecătorilor, nu a fost realizată prin aplicarea strictă a unor precepte teoretice sau prin impunerea unor modele, ci pe baza dialogului cu judecătorii care, chiar dacă a avut şi momente oscilatorii, şi-a probat eficienţa.

În pofida repetatelor solicitări venite de la instanţe, una dintre marile probleme nerezolvate, rămasă la stadiu de încercare la nivelul CSM, o reprezintă stabilirea volumului optim de activitate. Faţă de această situaţie, am făcut demersuri concrete pentru a obţine măcar o reflectare apropiată de realitate, din perspectivă statistică, a activităţii curţii de apel şi instanţelor din aria de competenţă. Astfel, m-am preocupat de identificarea şi gruparea deficienţelor aplicaţiei informatice ECRIS, conlucrând cu specialistul IT-şef, cu primul grefier, cu grefierii-şefi de secţie, cu grefierul-statistician, demersurile fiind facilitate de faptul că obiectivele ţinând de identificarea şi corectarea acestor deficienţe – în măsura posibilităţilor – au constituit o preocupare importantă şi în perioada în care am avut calitatea de preşedinte de secţie. Totodată, am făcut sesizări concret motivate cu privire la aceste deficienţe, propunând anumite soluţii[12], şi am arătat că distorsionările se manifestă pe două paliere: a) deficienţe ţinând de obstacole în operarea anumitor date în forma cerută de dispoziţiile legale şi regulamentare; b) deficienţe care deformează rezultatele activităţii instanţei şi, prin urmare, gradul de performanţă. În mod regretabil, aceste probleme punctual explicate în rapoartele de activitate şi în răspunsurile la chestionarele transmise de CSM şi completate în EMAP, cu privire la colectarea datelor necesare redactării raportului privind starea justiţiei, probleme susţinute de mine şi cu ocazia unei serii de întâlniri, atât cu reprezentanţii MJ, cât şi ai CSM, nu au avut rezonanţa necesară pentru a declanşa o procedură efectivă de corectare.

Curtea de Apel Târgu-Mureş este instanţă pilot în cadrul proiectului „Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanţe judecătoreşti", implementat de CSM. Începând cu data de 1 ianuarie 2021, la instanţă funcţionează un număr de 8 experţi în implementare - asistenţi ai judecătorului. Este un proiect în care cred şi în care m-am implicat direct,

---

[11] Potrivit evidenţelor aplicaţiei informatice StaticECRIS, în anul 2021, durata medie de soluţionare a cauzelor aflate pe rolul Curţii de Apel Târgu-Mureş a fost de 3,3 luni, cu menţiunea că în materiile non-penale durata medie a fost de 3,7 luni şi în materie penală durata medie a fost de 2,8 luni.

[12] Ca urmare a unei astfel de sesizări (adresa nr. 534/1 martie 2018 a Curţii de Apel Târgu-Mureş, în care au fost prezentate motivat deficienţele aplicaţiei informatice ECRIS, cu care ne-am confruntat la curtea de apel şi la instanţele din aria de competenţă) a fost adoptată Hotărârea Secţiei pentru Judecători a CSM nr. 1530/19.12.2018, vizând corectarea termenul greşit, de 5 zile, stabilit în aplicaţia informatică ECRIS pentru redactarea tuturor hotărârilor judecătoreşti pronunţate în materia măsurilor preventive şi a hotărârilor pronunţate în procedura de cameră preliminară – dat fiind că termenul legal, prevăzut de art. 406 alin. 1 din Codul de procedură penală este de 30 de zile.

Pentru conformitate cu originalul

constant şi efectiv pentru că vine să atenueze gradul de încărcătură pe judecător, prin preluarea, de către asistenţii judecătorului, a unor atribuţii non-juridice, cronofage. Experienţa derulării proiectului timp de peste un an, activităţile desfăşurate de asistenţii judecătorului şi consecinţele pozitive ale acestora, în concordanţă cu obiectivele proiectului, au confirmat concluzia exprimată de CCJE, potrivit căreia asistenţii judecătorului pot reprezenta un instrument important de degrevare a judecătorilor de sarcinile non-juridice, pentru a urgenta activitatea în instanţe şi a reduce întârzierile şi, de asemenea, pentru a-i ajuta să pregătească hotărâri de o calitate superioară[13].

M-am ocupat în mod direct, atât în calitate de coautor, cât şi de coordonator, de elaborarea numărului 4/2019 al Revistei Române de Jurisprudenţă, editată de Universul Juridic, ce cuprinde speţe comentate şi jurisprudenţa celor trei secţii ale Curţii de Apel Târgu-Mureş, precum şi articole scrise de unii dintre judecătorii instanţei.

Implementarea şi dezvoltarea aplicaţiilor informatice „Info dosar" şi „TDS"[14] ţine de îmbunătăţirea comunicării, transparenţei, accesului la justiţie, asigurând, totodată, decongestionarea şi fluidizarea activităţii în arhive şi creând premisele pentru desfăşurarea cu celeritate a judecării cauzelor. De asemenea, părţile pot transmite online documente la dosar, cu rapiditate şi fără să se deplaseze la sediul instanţei (cereri de chemare în judecată, cereri de exercitare a căilor de atac, cereri de probaţiune, întâmpinare, răspuns la întâmpinare, note scrise, alte înscrisuri pe care le consideră relevante pentru exercitarea drepturilor procesuale sau înscrisuri solicitate de instanţă ori depuse ca urmare a măsurilor dispuse în cauză de către completul de judecată). Din această perspectivă, aplicaţia informatică „Info dosar" şi-a dovedit utilitatea şi chiar necesitatea în perioada stării de urgenţă şi a stării de alertă.

Aşadar, activitatea curţii de apel şi a instanţelor din aria de competenţă a continuat în modalitatea recomandată de Asociaţia Europeană a Judecătorilor[15], adică prin intermediul mijloacelor electronice, situaţie evident facilitată de utilizarea aplicaţiei informatice privind dosarul electronic. Totodată, preşedintele Asociaţiei Europene a Judecătorilor menţiona, ca modalitate de continuare a activităţii instanţelor, în perioada stării de urgenţă, sistemul de videoconferinţă, în cauzele în care aveau calitatea de părţi persoane custodiate în penitenciare. Această modalitate a fost folosită de noi cu atât mai mult cu cât, la Curtea de Apel Târgu-Mureş, Tribunalul Mureş şi Judecătoria Târgu-Mureş, sistemul de videoconferinţă în cauzele penale a fost pus în aplicare de la finele anului 2019, ca efect al unei serii de întâlniri între conducerile instanţelor şi penitenciarului, urmate de măsuri concrete şi de corecţiile necesare pentru a putea fi aplicate. Dosarul electronic dă şi posibilitatea părţilor să studieze actele dosarului prin utilizarea parolei ce le este alocată în acest scop şi comunicată anterior primului termen de judecată. Totodată, judecătorii au posibilitatea de a consulta dosarul electronic, prin accesarea aplicaţiei informatice, pe baza parolei alocate fiecăruia, de către specialistul IT-şef. Pentru ca această măsură să aibă finalitate efectivă, cu respectarea regulilor de protecţie a bazei de date, am urmărit şi am reuşit să asigur, cu sprijinul managerului economic, achiziţionarea de laptopuri pentru fiecare judecător de la curtea de apel şi de la instanţele din aria de competenţă.

---

[13] Avizul CCJE nr. 22 (2019) – „Rolul asistenţilor judiciari", paragr. 13

[14] Aplicaţia informatică „Info dosar" a fost creată la Curtea de Apel Cluj, iar aplicaţia informatică „TDS" a fost creată la Tribunalul Arad, ambele fiind preluate la Curtea de Apel Târgu-Mureş prin bunăvoinţa şi colegialitatea judecătorilor din conducerile celor două instanţe, precum şi a specialiştilor IT.

[15] a se vedea, Jose Igreja Matos, preşedintele Asociaţiei Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM), *„A fi judecător în vreme de pandemie"* (https://culawlive.com/weekend-edition/weekend-edition-no12/)

Pentru conformitate cu originalul

Să fii membru CSM înseamnă să fii şi să rămâi preocupat de statutul judecătorului, sub toate aspectele sale, ca reverberaţie a independenţei pe care eşti chemat să o garantezi, în calitate de membru al unui organ colegial ce a fost investit constituţional cu această competenţă. Independenţa financiară a judecătorului – componentă importantă a independenţei judecătorului, ca esenţă a conceptului de „tribunal independent", consacrat de art. 6 paragr. 1 CEDO –, a fost afirmată şi reafirmată în documentele internaţionale la care România este parte. Cu certitudine, independenţa justiţiei este o valoare fundamentală a statului de drept, nefiind un privilegiu al magistratului, ci un drept al cetăţenilor de a beneficia de garanţiile fundamentale ale unui proces echitabil[16]. În privinţa drepturilor salariale, CCJE a subliniat că remunerarea judecătorilor trebuie să fie corespunzătoare cu rolul şi responsabilităţile acestora şi trebuie protejată prin prevederi legale specifice împotriva diminuărilor[17].

Punerea în aplicare a drepturilor salariale ale judecătorilor, personalului auxiliar de specialitate, contractual, conex şi ale funcţionarilor publici de la Curtea de Apel Târgu-Mureş şi de la instanţele din aria de competenţă, astfel cum sunt prevăzute de lege şi stabilite prin hotărâri judecătoreşti, a constituit o preocupare însemnată pentru care am alocat timp şi energie, cu rezultate reale pentru statutul judecătorului şi al personalul instanţelor. Demersurile fundamentate pentru respectarea drepturilor salariale ale judecătorilor făcute încă din anii 2002-2003, mi-au adus oprobiul conducerii MJ şi solicitarea fermă de a renunţa la orice procedură de punere în aplicare a hotărârilor judecătoreşti definitive, pentru judecătorii şi personalul auxiliar de la Tribunalul Mureş şi de la instanţele din aria de competenţă. Nu am cedat, iar procedura şi-a urmat cursul.

Judecătorul, fie că soluţionează cauze sau îşi exercită atribuţiile de preşedinte de instanţă, trebuie să respecte legea, autoritatea de lucru judecat sau puterea de lucru judecat a hotărârilor[18]. Materia drepturilor salariale nu face excepţie. Un conducător de instanţă, ca, de altfel, orice conducător al unei autorităţi ori instituţii publice, nu poate ignora hotărârile judecătoreşti atunci când emite acte administrative. Problema drepturilor salariale ale judecătorilor este veche şi a fost întreţinută prin inechităţile propagate prin legile succesive de salarizare. Cu ocazia fiecărei legi-cadru în materie s-a anunţat public înlăturarea inechităţilor, obiectiv care, însă, nu a fost atins. Nu este nici normal, nici legal ca judecători de la instanţe de acelaşi nivel ierarhic, având aceeaşi vechime şi îndeplinind aceleaşi atribuţii legale, să aibă salarii diferite. Ţine de voinţa şi implicarea ordonatorului principal de credite pentru a înlătura această stare de lucruri. Atunci când vorbim public despre drepturile salariale ale judecătorilor avem tendinţa de a trece cu vederea tocmai ceea ce legiuitorul, ca reflexie a documentelor internaţionale la care România este parte şi a deciziilor CCR, a statuat, şi anume că stabilirea drepturilor judecătorilor se face ţinându-se seama de locul şi rolul justiţiei în statul de drept, de răspunderea şi complexitatea funcţiei de judecător, de interdicţiile şi incompatibilităţile prevăzute de lege şi urmăreşte garantarea independenţei şi imparţialităţii[19]. Avem tendinţa de a trece cu vederea şi amplul regim al interdicţiilor şi incompatibilităţilor ce se

---

[16] Avizul CCJE nr. 17 (2014) asupra evaluării activităţii judecătorilor, calităţii justiţiei şi respectării independenţei sistemului judiciar, paragr. 5

[17] Avizul CCJE nr. 1 (2001) referitor la standardele privind independenţa puterii judecătoreşti şi inamovibilitatea judecătorilor, pct. 8, paragr. 73

[18] Distincţia dintre cele două instituţii de drept procesual civil a fost făcută de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, bunăoară, prin Decizia nr. 1777/25 iunie 2015, pronunţată de Secţia a II-a civilă (http://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=127524)

[19] art. 73 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor şi procurorilor

Pentru conformitate cu originalul

aplică judecătorului, afirmat ca atare în jurisprudența CCR. Nu am pretins niciodată și nu voi afirma că în justiție totul este perfect, că suntem infailibili, că nu avem neajunsuri ce trebuie corectate sau deficiențe ce trebuie eliminate. Însă, pentru astfel de situații există pârghii și proceduri specifice, există răspundere.

Să fii membru CSM înseamnă să cunoști principalele probleme cu care se confruntă sistemul judiciar, din interior și din exterior, să îți asumi efortul pentru căutarea cauzelor și/sau soluțiilor la acestea, în măsura competențelor ce-ți sunt date, să vrei să faci binele pentru ceilalți, cu valorile prin care acesta se definește, căci adevărata măsură după care se judecă orice putere este cât de bine a făcut pe lume, nu după cât zgomot a făcut[20]. „Voluntariatul", de două decenii, în calitate de membru, vicepreședinte și, apoi, președinte AMR, mi-a creat perspectiva asupra problemelor sistemului judiciar, venite și/sau accentuate din interiorul ori din afara acestuia, mi-a adus obișnuința unei priviri altruiste. Ca președinte, m-am străduit să continuu cu perseverență eforturile deosebite pentru apărarea principiilor și valorilor în care credem ca judecători, făcute de liderii acestei asociații, domnul judecător Paul Florea – fost președinte al Curții Supreme de Justiție, doamna judecător Viorica Costiniu – președintă de onoare a AMR, doamna judecător dr. Mona Maria Pivniceru – judecător CCR și doamna judecător dr. Gabriela Baltag – membru CSM. Am redactat numeroase lucrări și documente în care am argumentat detaliat demersurile făcute, importanța acestora pentru independența justiției, organizarea judiciară, statutul judecătorilor și procurorilor, aplicarea principiilor statului de drept, calitatea actului de justiție, al cărui destinatar este cetățeanul.

Din rapoartele de activitate publicate în MO[21], chiar dacă acestea nu pot cuprinde decât o sinteză a actelor și faptelor, se pot desprinde principiile și valorile pentru care am luptat, împreună cu colegii mei. Doar cu titlu de exemplu, arăt că am obținut: separarea atribuțiilor CSM referitoare la cariera judecătorilor și procurorilor – susținută și solicitată de AMR timp de un deceniu; eliminarea din Legea nr. 317/2004 a calității ministrului justiției de titular al acțiunii disciplinare față de judecători și procurori; necuprinderea în Legea nr. 317/2004 a propunerii referitoare la trecerea Inspecției Judiciare sub autoritatea executivului (ministrului justiției); nelegiferarea eliminării unor avize conforme ale CSM în materii care interesează direct organizarea instanțelor; necondiționarea accesului în magistratură de vârstă și (cumulativ) de experiența într-o profesie juridică; aplicarea procedurii examenului de promovare organizat pentru judecători și în cazul personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor; sesizarea Curții Constituționale, de către Avocatul Poporului, cu excepția de neconstituționalitate a disp. art. 68[1] (conținând o nouă abatere disciplinară ce consacra o răspundere obiectivă, afectând independența judecătorilor și dreptul de acces la o instanță), introdus în Legea nr. 101/2016 prin OUG nr. 23/2020 și, apoi, declararea ca neconstituțională a OUG nr. 23/2020, etc. De asemenea, am făcut demersuri concrete privind, de pildă: respectarea legii și a hotărârilor judecătorești vizând drepturile salariale ale magistraților; pensiile de serviciu ale magistraților; răspunderea disciplinară, patrimonială și penală a judecătorilor și procurorilor; procedura de admitere la INM și în magistratură; procedura de promovare la ICCJ; procedura și durata efectivă a detașării judecătorilor la instituții/autorități din afara instanțelor judecătorești; trecerea administrării bugetului instanțelor de la MJ la ICCJ sau la CSM; solicitarea

[20] Alexandru Vlahuță, *Gânduri*, Fundația Culturală Principele Carol, 1927

[21] AMR publică rapoartele de activitate în MO anual, dat fiind că are calitate de asociație „de utilitate publică", reglementată prin HG nr. 530/2008.

Pentru conformitate cu originalul

publică adresată CSM, în scopul de a clarifica, o dată pentru totdeauna, care sunt garanțiile efective ale secretului deliberării și ale verificării legalității hotărârilor judecătorești numai prin căile de atac prevăzute de lege – ca temelii ale independenței judecătorilor și justiției într-un stat de drept; critica modificărilor aduse legilor justiției prin OUG nr. 7/2019 și modalitatea în care a fost adoptat actul normativ, etc.

Drumul nu a fost deloc ușor, piedicile au fost numeroase, însă reușitele pe care le-am obținut și chiar insuccesele pe care le-am trăit m-au făcut să merg mai departe. Deschiderea la dialog, cu colegii, cu CSM și cu celelalte puteri, a însemnat expunerea, cu argumente întemeiate, atât a elementelor pozitive, de acceptat pentru sistemul judiciar și pentru magistrați, cât și a aspectelor inadmisibile, prin raportare la principiile statului de drept, la realitatea în care judecătorii și instanțele își desfășoară activitatea. Am continuat atitudinea pe care reprezentanții AMR au adoptat-o în mod constant, considerând că este necesar să își exprime punctul de vedere cu privire la aspectele esențiale pentru statutul judecătorului, organizarea sistemului judiciar, independența justiției, actul de justiție. De aceea, am acceptat invitațiile formulate de puterea legislativă și executivă (în mod concret, de Parlament și MJ), participând la dezbateri, formulând observații scrise și orale. Am considerat că refuzul dialogului nu este benefic nici pentru sistemul judiciar, nici pentru magistrați și nici pentru cetățenii acestei țări.

Să fii membru al CSM înseamnă să accepți că nu poți avea rezultate importante decât prin lucrul în echipă, să știi să asculți și să te faci ascultat, să fii de acord să cedezi, când este nevoie, fără a face compromisuri cu privire la principiile și valorile în lipsa cărora justiția nu este justiție. În acord cu art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, hotărârile CSM se iau în plen sau în secții, potrivit atribuțiilor care revin acestora. Așadar, activitatea „garantului independenței justiției" se definește printr-un tablou colegial. Este adevărat că o asemenea realitate nu se derulează de la sine, fără dificultăți, obstacole, discontinuități, până și nereușite. O butadă celebră spune că unde sunt doi juriști există trei păreri. Trecând peste subtextul ironic al vorbei de spirit, părerile diferite sunt jaloane ale raționamentului în drept, cu nuanțele pe care acesta le are – spre deosebire de raționamentul exact, bazat eminamente pe cifre, pe valori direct și nemijlocit măsurabile. Problema în sine nu este emiterea unor opinii diferite pentru că, din fericire, am trecut de vremea falsei unanimități, ca regulă impusă. Poate deveni, însă, o dificultate atunci când una sau alta dintre păreri nu este definit argumentată, pornește de la premise evident eronate sau autorii ei nu sunt dispuși sub nicio formă la dialog ori respectiva opinie are potențialul de a aduce atingere independenței justiției, cu toate componentele acestui concept – pornind de la statutul judecătorului, continuând cu organizarea judiciară și culminând cu calitatea actului de justiție.

Ca judecător am, la fel ca noi toți, exercițiul colegialității. De-a lungul carierei nu am avut niciodată dificultăți în a-mi îndeplini atribuțiile legale în echipă, deși completurile colegiale din care am făcut parte au fost numeroase și eterogene în componență, prin raportare la vârstă, experiență și formare profesională – dar tocmai aceste elemente le-au adus, de multe ori, coeziunea. În plus, în calitate de președinte de tribunal și, apoi, de curte de apel, nu puteam obține reușitele pe care le-am redat concis dacă gândeam și acționam izolat, dacă nu eram interesată să ascult și dacă nu puteam să mă fac ascultată. În acest context, dat fiind că între finele mandatului de președinte de tribunal și începutul mandatului de președinte de curte de apel a trecut aproape un deceniu și jumătate, a trebuit să mă adaptez schimbărilor în privința stilului de muncă în echipă, pe măsura transformărilor ce au avut loc în acest răstimp. Un exercițiu semnificativ, din această perspectivă, l-am avut în calitate de

Pentru conformitate cu originalul

preşedinte AMR pentru că aria punctelor de vedere pe care a trebuit să le adun laolaltă şi, apoi, să le susţin în mod unitar şi întotdeauna argumentat, a fost mai extinsă şi mai variată, uneori pasional exprimată de colegi, lucru normal într-o asociaţie profesională. Sunt conştientă de faptul că reprezentarea colegilor judecători în calitate de membru al CSM diferă, ca mijloace şi modalitate, de reprezentarea în calitate de preşedinte de asociaţie profesională. Însă, şi într-un caz şi în altul, finalitatea este aceeaşi, ţinând de drepturile judecătorilor, de necesităţile sistemului judiciar, de dreptul la un proces echitabil.

Stimaţi colegi,

Cei dintre dumneavoastră care mă cunosc prin faptele mele ştiu că angajarea în a fi preşedinte de curte de apel şi preşedinte de asociaţie profesională a însemnat devotament, foarte multe ore de muncă, dorinţa de a concretiza, pe cât posibil, şi de a apăra valorile în care credem ca judecători, demersuri ce nu au fost lipsite de succese, însă şi de riscuri, iar, uneori, de critici. Ştiu că aşteptările de la noul CSM sunt mari. Aşa au fost întotdeauna. În pragul fiecăror alegeri ale membrilor CSM şi eu, la fel ca dumneavoastră, am sperat că următorul Consiliu va fi mai bun, va face mai mult sau altceva pentru sistemul judiciar, pentru judecători şi, implicit, pentru oameni. Nu neg lucrurile bune pe care le-a făcut CSM în anterioarele componenţe. Nu am trecut cu vederea nici neajunsurile, pe care le-am relevat şi criticat punctual. Nu pot să vă promit că voi fi perfectă, fără cusur, nici că nu voi face vreo greşeală. Însă, prin prisma a ceea ce am reuşit, ceea ce ştiu şi mă angajez să fac, vă pot promite că nu candidez din dorinţa oarbă de putere şi nici pentru a obţine o recunoaştere profesională, ca scop în sine – fiindcă am cunoscut-o deja, sub diferite forme, în cariera mea. Şi vă mai pot promite că voi avea bună-credinţă, continuând să muncesc cu aceeaşi dedicare şi conştiinciozitate pentru a promova şi apăra drepturi şi principii concrete, nu teoretice, iluzorii. Voi reda, în continuare, principalele obiective pe care mi le asum, în concordanţă cu crezul şi activitatea care mă recomandă.

Pentru conformitate cu originalul

II. Independența justiției/independența judecătorului ca premisă

1. Condiție sine-qua-non a statului de drept și obligație a CSM

Independența justiției constituie o condiție prealabilă apărării statului de drept și garantării fundamentale a unui proces echitabil[22], fiind necesar să se reflecte la nivelul activității CSM în cele două componente: independența instituțională și independența judecătorului.

Independența instanțelor este consacrată prin art. 126 alin. (1) din Constituția României, potrivit căruia *„Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege"*[23]. Aceasta înseamnă că, în realizarea actului de justiție, judecătorii nu pot fi influențați de puterea executivă sau legislativă, independența acestora neputând fi pusă în discuție sub niciun aspect. Curtea Constituțională a precizat, în Decizia nr. 2/11 ianuarie 2012[24], că independența judecătorilor, atât din punct de vedere funcțional, în raporturile cu reprezentanții puterii legislativă și executivă, cât și personal, respectiv al statutului care trebuie să i se acorde judecătorului prin lege, reprezintă o *garanție destinată înfăptuirii unei justiții independente, imparțiale și egale, în numele legii*[25].

De asemenea, independența judecătorilor, ca premisă a statului de drept, este garantată constituțional. În conformitate cu art. 124 alin. (3) din Constituție, *judecătorii sunt independenți și se supun numai legii*, Consiliul Superior al Magistraturii fiind, potrivit art. 133 alin. (1) din Constituție, garantul independenței justiției[26], rol constituțional pentru a cărui realizare, Consiliul îndeplinește și alte atribuții stabilite prin legea sa organică, așa cum se prevede în art. 134 alin. (4) din Constituție. Totodată, conform art. 2 alin. (4) din Legea nr. 303/2004, *„Orice persoană, organizație, autoritate sau instituție este datoare să respecte independența judecătorilor"*.

CCJE a subliniat că independența judecătorească este o *condiție obligatorie pentru existența statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil*. Judecătorii au sarcina deciziei finale asupra vieții, libertăților, drepturilor, obligațiilor și proprietății cetățenilor. Independența acestora nu este o prerogativă sau un privilegiu în propriul lor interes, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției[27].

În Carta Europeană cu privire la Statutul judecătorului – a cărei valoare, așa cum s-a notat în Preambul, nu rezultă dintr-un statut formal pe care nu îl are, ci din pertinența și vigoarea pe care autorii au intenționat să o dea conținutului ei – s-a menționat expres că acest statut tinde să asigure competența, independența și imparțialitatea la care orice persoană se așteaptă în mod legitim din

---

[22] Avizul CCJE nr. 17 (2014) asupra evaluării activității judecătorilor, calității justiției și respectării independenței sistemului judiciar, paragr. 5

[23] Dispoziția constituțională se regăsește și în art. 1 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

[24] publicată în MO, Partea I, nr.131 din 23 februarie 2012

[25] pct. IV alin. 3 din considerentele Deciziei CCR nr. 2/2012

[26] Rolul CSM, de garant al independenței justiției, este expres consacrat și în art. 1 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în art. 1 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, în art. 1 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a CSM, aprobat prin Hotărârea nr. 1078/2018, precum și în art. 1 alin. (4) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 1375/2015.

[27] Avizul CCJE nr. 1(2001) - referitor la standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor, paragr. 10

Pentru conformitate cu originalul

partea jurisdicţiilor şi a fiecăruia sau fiecăreia dintre judecătorii cărora le este încredinţată apărarea drepturilor sale. El *exclude orice dispozitiv sau procedură care ar putea periclita încrederea în această competenţă, această independenţă sau această imparţialitate*[28].

Recomandarea (2010)/12 a Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei cu privire la judecători (independenţa, eficienţa şi responsabilităţile) afirmă, cu valoare de principiu, că independenţa individuală a judecătorilor este garantată de independenţa sistemului judiciar în ansamblul său. În acest sens, *independenţa judecătorilor este un aspect fundamental al statului de drept*. Independenţa judecătorului şi a justiţiei trebuie să fie înscrise în Constituţie sau la cel mai înalt nivel legal posibil în statele membre, şi să facă apoi obiectul unor cu reguli mai specifice la nivel legislativ[29].

Obligaţia constituţională a CSM, de garantare a independenţei justiţiei, reflectă tocmai esenţa acestei condiţii proprii unui stat de drept. Ca instrument principal şi principial, menit să creeze cadrul pentru îndeplinirea obligaţiei, s-a înscris, în art. 1 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, independenţa Consiliului, în termeni ce nu pot fi negociaţi: „*este independent*". Limita de care CSM nu poate trece, nici chiar în numele independenţei justiţiei, o reprezintă legea: „*se supune numai legii*".

Dar, de fapt, de la teorie la practică, cum trebuie să aibă în vedere CSM independenţa justiţiei în acţiunile sau non-acţiunile sale? Ca pe un principiu, un standard, o valoare, un drept, o datorie, o responsabilitate? Cred că mai importantă decât a da un răspuns acestei întrebări este modalitatea prin CSM înţelege să asigure efectiv independenţa justiţiei, membrii lui având obligaţia de a se raporta constant la faptul că, pe de o parte, ei sunt cei ce răspund la întrebarea cine garantează independenţa, iar, în aval, ei sunt cei care trebuie să-şi pună problema cine propagă riscurile de încălcare a acestei independenţe[30].

Independenţa justiţiei nu este un dat şi nici nu constituie apanajul unei părţi anume a sistemului judiciar, **CSM având nevoie de o perspectivă echilibrată care să nu lase fără un răspuns - convingător, ferm şi cu celeritate - nicio manifestare ce aduce atingere independenţei, dar, în acelaşi timp, să nu se ancoreze în sancţionarea oricărei afirmări a dreptului la exprimare faţă de activitatea din justiţie, câtă vreme nu afectează independenţa justiţiei, în componentele sale, ci relevă situaţii ce ar trebui obiectiv corectate.**

2. Cooperarea loială între puteri. Ce şi cât poate face CSM

Art. 1 alin. (4) din Constituţie consacră şi garantează nu numai separaţia puterilor în stat, ci şi echilibrul acestora – „*Statul se organizează potrivit principiului separaţiei şi echilibrului puterilor - legislativă, executivă şi judecătorească - în cadrul democraţiei constituţionale*".

---

[28] Carta Europeană cu privire la Statutul Judecătorilor (adoptată la Reuniunea multilaterală privind statutul judecătorilor în Europa, organizată de Consiliul Europei, 1998), paragr. 1.1., http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/106139
[29] Recomandarea CM/Rec (2010)12 cu privire la judecători: independenţa, eficienţa şi responsabilităţile, paragr. 4, 7, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805afb78
[30] F. Hourquebie, *L'indépendance de la justice dans les pays francophones*, Les cahiers de la justice, 2012/2, https://www.cairn.info/revue-les-cahiers-de-la-justice-2012-2-page-41.htm

Pentru conformitate cu originalul

CCR a afirmat principiul loialității constituționale, subliniind importanța colaborării dintre puteri, pentru buna funcționare a statului de drept, acestea trebuind să se manifeste în spiritul normelor de loialitate constituțională, comportamentul loial constituind o garanție a principiului separației și echilibrului puterilor în stat[31]. Respectul pentru Constituție nu poate fi limitat la executarea literală a dispozițiilor sale operaționale. Constituția prin însăși natura sa, în plus față de garantarea drepturilor omului, oferă un cadru pentru instituțiile statului, stabilește atribuțiile și obligațiile acestora. **Scopul acestor dispoziții este de a permite buna funcționare a instituțiilor, în baza cooperării loiale dintre acestea.** Șeful statului, Parlamentul, Guvernul, sistemul judiciar, toate servesc scopului comun de a promova interesele țării ca un întreg, nu interesele înguste ale unei singure instituții sau ale unui partid politic care a desemnat titularului funcției. Chiar dacă o instituție este într-o situație de putere, atunci când este în măsură să influențeze alte instituții ale statului, trebuie să facă acest lucru având în vedere interesul statului ca un întreg, inclusiv, ca o consecință, interesele celorlalte instituții și cele ale minorității parlamentare (...)"[32].

ROIIJ prevede, în art. 1 alin. (1), că „Puterea judecătorească este separată și în echilibru cu celelalte puteri ale statului, având atribuții proprii, ce sunt exercitate prin instanțele judecătorești, în conformitate cu principiile constituționale ale independenței, și inamovibilității judecătorilor, precum și cu celelalte dispoziții legale".

O atitudine pro-activă a CSM în ceea ce privește implicarea în avizarea principalelor acte normative cu consecințe asupra sistemului judiciar[33] este nu doar adecvată, ci și judicioasă. Aceasta presupune luarea de măsuri care să stimuleze schimbarea, și nu doar o reacție la schimbare atunci când aceasta se întâmplă. Dacă sunt indicii publice sau interinstituționale, în sensul existenței unui proiect de act normativ ce privește activitatea autorității judecătorești sau care conține dispoziții privind această activitate, însă, fără să i se aducă la cunoștință Consiliului, pe cale oficială, și fără să i se solicite, în timp util, în cadrul procedurii de legiferare, avizul, angajarea CSM într-un dialog cu inițiatorul pentru corectarea acestei stări de lucruri, reflectă nu doar principiul cooperării loiale, ci și punerea în practică a prevederii art. 9 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, potrivit căreia, în cazurile prevăzute de lege, în faza de elaborare a proiectelor de acte normative inițiatorul trebuie să solicite avizul autorităților interesate în aplicarea acestora, în funcție de obiectul reglementării.

În același sens, în scopul unei consultări efective a instanțelor, de către CSM, cu privire la proiectele de acte normative[34], atitudinea pro-activă a Consiliului constă în solicitarea adresată inițiatorilor, cu titlu general valabil sau într-o situație particulară, ca, în cadrul calendarului procedurii de elaborare și avizare, să dea timpul necesar pentru ca judecătorii să poată lua la cunoștință modificările propuse, să le poată analiza, iar concluziile să poată fi centralizate și

---

[31] Decizia nr. 924 din 1 noiembrie 2012, publicată în MO, Partea I, nr. 787 din 22 noiembrie 2012, Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010, publicată în MO, Partea I, nr. 758 din 12 noiembrie 2010, apud. I. Cochinu, *Constituționalizarea principiului loialității constituționale*, www.ccr.ro/uploads/cochintu.pdf

[32] Avizul nr. 685/2012, adoptat de Comisia de la Veneția în cea de-a 93-a Sesiune Plenară (Veneția, 14-15 decembrie 2012), paragr. 87, www.ccr.ro/uploads/aviz_ro.pdf

[33] Șt. Deaconu, *Rolul Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței puterii judecătorești din România*, în Analele Universității din București – Drept, 2007, Partea a III-a, https://drept.unibuc.ro/Stefan-DEACONU-Rolul-Consiliului-Superior-al-Magistraturii-de-garant-al-independentei-puterii-judecatoresti-din-Romania-s160-a303-ro.htm

[34] Conform art. 51 lit. d și e din Legea nr. 304/2004, adunările generale ale judecătorilor analizează proiecte de acte normative, la solicitarea ministrului justiției sau a CSM, respectiv formulează puncte de vedere la solicitarea Plenului sau, după caz, a secțiilor CSM.

Pentru conformitate cu originalul

transmise până la termenul stabilit. În acest fel, CSM va avea elementele necesare dezbaterii, cu finalitatea emiterii avizului solicitat de inițiator. Fac trimitere, cu titlu de exemplu, la situația creată cu privire la proiecte de acte normative esențiale pentru statutul judecătorilor și procurorilor, organizarea judiciară, calitatea actului de justiție, și anume proiectele legilor justiției. În luna februarie 2021, MJ a trimis curților de apel adresa prin care consulta instanțele cu privire la „Proiectul de lege privind statutul magistraților", „Proiectul de lege privind organizarea judiciară" și „Proiectul de lege privind Consiliul Superior al Magistraturii". Volumul modificărilor preconizate este foarte mare, practic, legile justiției fiind rescrise: cele trei proiecte conțin 587 de articole, expuse pe 211 pagini. Pentru studierea și analizarea lor, precum și pentru formularea unui punct de vedere al instanțelor care, apoi, să fie centralizat de fiecare curte de apel și transmis la MJ, inițiatorul a acordat trei săptămâni[35], un timp vădit insuficient, în condițiile în care, în această perioadă, judecătorii și-au desfășurat activitatea în mod obișnuit.

În privința modalității de admitere a avizelor, CSM trebuie să aibă în vedere o distincție evidentă - prin raportare la conținutul și concluzia avizului - între favorabil, favorabil cu obiecții sau propuneri ori negativ, astfel încât să nu dea un semnal eclectic sau insuficient de clar celorlalte puteri, judecătorilor și publicului, bunăoară, printr-un aviz negativ care, în conținut, este, de fapt, aviz favorabil cu obiecții.

De asemenea, potrivit atribuției înscrise în art. 24 alin. (3) lit. g din Legea nr. 317/2004, președintele desemnează membrii CSM care pot fi consultați pentru *elaborarea unor proiecte de acte normative*, la propunerea plenului – competență a Consiliului ce presupune manifestarea principiului cooperării loiale, pe baza identificării necesităților sistemului judiciar și a susținerii soluțiilor legale pentru acestea, sens în care, conform art. 38 alin. (5), Plenul CSM are și *posibilitatea de a sesiza ministrul justiției cu privire la necesitatea inițierii sau modificării unor acte normative în domeniul justiției*[36].

Cooperarea loială între puteri înseamnă și prezența reprezentanților puterii judecătorești în comisiile/grupurile de lucru constituie la nivelul puterii executive sau legislative, cu privire la dezbateri vizând elaborarea unor proiecte de acte normative ce interesează activitatea sistemului judiciar, cu toate componentele sale. În cadrul acestei reprezentări și al păstrării contactului cu instanțele, CSM este chemat să găsească soluții pentru ca judecători de la diferite niveluri ierarhice, cu funcții de execuție și de conducere, să poată participa la asemenea întâlniri, pentru a expune un punct de vedere în concordanță cu situația concretă în care se desfășoară activitatea instanțelor.

În Memorandumul adoptat de Guvern în luna martie 2021[37], cu tema „Stabilirea principiilor care vor sta la baza reanalizării și elaborării cadrului legal privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice", s-a specificat că ministerele, corespunzător familiilor ocupaționale de funcții bugetare, este necesar să transmită în termen de 30 de zile, propuneri și observații de îmbunătățire a legislației privind salarizarea în domeniul de competență, în vederea

[35] Adresa MJ a fost primită la data de 3 februarie 2021, termenul de comunicare a rezultatului consultării curților de apel și a instanțelor din aria de competență fiind 21 februarie 2021.

[36] O problemă actuală, din perspectiva acestei atribuții, o constituie necesitatea sesizării MJ cu privire la inițierea unui proiect de act normativ privind reglementarea profesiei de asistent al judecătorului, cu toate elementele ce compun statutul și competențele acestuia.

[37] https://gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/informatie-de-presa-privind-actele-normative-adoptate-sau-de-care-guvernul-a-luat-act-in-edinta-din-17-martie-2021

Pentru conformitate cu originalul

reașezării politicilor salariale în conformitate cu principiile prezentate. De asemenea, s-a stabilit că activitățile vor demara cu consultarea ordonatorilor principali de credite, corespunzător familiilor ocupaționale de funcții bugetare, iar pe parcursul desfășurării etapelor de lucru, se va discuta și cu ceilalți actori implicați, respectiv confederațiile sindicale reprezentative și structurile asociative.

La întâlnirile care au avut loc cu ministrul muncii și protecției sociale, din partea sistemului judiciar au participat reprezentanții ICCJ, CSM, PICCJ. Din partea executivului, ca „reprezentant" al puterii judecătorești, a participat MJ. Faptul că, în continuare, prin nepunerea în aplicare a Hotărârii Plenului CSM nr. 227/15 octombrie 2019[38], MJ este ordonator principal de credite pentru toate instanțele judecătorești, cu excepția ICCJ, nu justifică excluderea instanțelor de la acest dialog direct ce vizează o componentă importantă a independenței judecătorului. De asemenea, „reprezentarea" intereselor puterii judecătorești de către executiv încalcă principiul constituțional consacrat prin art. 124 alin. (3) din Constituție, cu referire la art. 1 alin. (3) din Constituție. În timp ce procurorii participă direct la întâlnirile privind drepturile salariale, prin procurorul general al PICCJ sau persoana desemnată de acesta, curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate și judecătoriilor nu li s-a dat această posibilitate, instanțele neavând reprezentanți din interiorul acestora, care să le poată susține interesele.

Ministrul muncii și protecției sociale a declarat, în data de 15 aprilie 2021, că „acest memorandum a fost semnat de către toate ministerele și reprezintă practic angajamentul pe care ministerele îl iau ca într-o perioadă de 30 de zile să prezinte propriile soluții, propria viziune pentru familiile ocupaționale pe care le coordonează (...)"[39]. Or, chiar dacă, în prezent, ministrul justiției încă are calitatea de ordonator principal de credite (calitate pe care o poate delega), MJ nu coordonează familia ocupațională „Justiție", o abordare care fie și numai sugerează „coordonarea" puterii judecătorești de către executiv fiind profund neconstituțională și contrară obligațiilor asumate de Statul Român prin tratate internaționale la care este parte.

3. Apărarea independenței de către CSM - demers al garantării acesteia

Atribuțiile secțiilor și plenului CSM, de apărare a independenței judecătorilor și a independenței justiției, în ansamblul ei, a imparțialității și reputației profesionale, sunt prevăzute în art. 30 din Legea nr. 317/2004.

Recomandarea (2010)/12 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei afirmă cu valoare de principiu, că independența judecătorului și a justiției trebuie să fie înscrise în Constituție sau la cel mai înalt nivel legal posibil în statele membre, și să facă apoi obiectul unor reguli mai specifice la nivel legislativ, iar *în cazul în care judecătorii consideră că independența lor este amenințată, ei ar trebui să poată recurge la un consiliu judiciar sau la o altă autoritate independentă, ori ei ar trebui să dispună de mijloace efective de remediere*[40]. Numai o putere judecătorească independentă poate pune efectiv în aplicare drepturile tuturor membrilor societății,

[38] Prin această hotărâre s-a dispus sesizarea MJ pentru inițierea demersurilor legislative, în vederea preluării bugetului instanțelor, cu excepția bugetului ICCJ, de către CSM, *infra*, pct. III.1.1.

[39] https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/politica/memorandum-aprobat-in-guvern-pentru-noua-lege-a-salarizarii-raluca-turcan-ni-punem-bazele-niciunei-masuri-de-scadere-a-veniturilor-1496761

[40] Recomandarea CM/Rec (2010)12 cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile, paragr. 8, https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805afb78

Pentru conformitate cu originalul

independența fiind, astfel, o cerință fundamentală care permite judecătorilor să apere democrația și drepturile omului[41].

Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor[42] reglementează, în art. 3 alin. (1), obligația judecătorilor de a apăra independența justiției, iar în art. 3 alin. (3), posibilitatea acestora de a se adresa CSM pentru orice faptă de natură să le afecteze independența, imparțialitatea sau reputația profesională. Pentru a putea susține fundamentat că acest Cod conține reglementări îndestulătoare ce dau instrumente legale de apărare a independenței este necesară, în primul rând, adaptarea lui la realitățile actuale, dat fiind că a fost adoptat acum 16 ani[43], fără a fi modificat de CSM[44].

Principiul independenței puterii judecătorești nu se referă doar la relațiile acesteia cu puterea executivă și cu puterea legislativă. Tratează, de asemenea, independența judecătorilor în cadrul sistemului de administrare a justiției. Judecătorii trebuie să fie, în mod individual, nu numai liberi de orice influență din exterior, ci și de orice influență din interior. Această «independență judiciară internă» implică faptul că judecătorii nu primesc nicio directivă sau presiune din partea colegilor sau din partea celor cu responsabilități administrative într-o instanță[45].

Ignorarea sau trecerea cu vederea a unor atitudini, declarații, etc., ce relevă atingerea independenței justiției, chiar dacă aceste omisiuni nu echivalează cu aprobarea încălcării independenței, pot însemna tolerarea unei astfel de încălcări, poziție de neacceptat, prin raportare la rolul constituțional al CSM și la așteptările îndreptățite ale sistemului judiciar.

O asemenea abordare nu presupune semnificația utilizării dreptului, respectiv obligației corelative a Secțiilor CSM – de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care ar putea afecta independența sau imparțialitatea acestora, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea – cu finalitatea diminuării libertății de exprimare, atâta timp cât manifestările acesteia nu interferează cu interesul colectiv al prezervării independenței justiției. Analiza CSM cu privire la asemenea aspecte nu este una simplă, iar o sistematizare a practicii – pe natura problemelor ce au determinat apărarea independenței, din oficiu sau la cerere – poate oferi o perspectivă comparativă și poate releva modalitatea în care exercitarea acestei atribuții trebuie dusă mai departe. Abordarea este valabilă și în cazul dreptului Plenului CSM de a se sesiza din oficiu cu privire la apărarea independenței autorității judecătorești în ansamblul său.

Pe de altă parte, judecătorii si procurorii, inclusiv membrii CSM, care vorbesc despre problemele reale ale justiției, despre cauzele ce le-au generat și despre posibilele soluții, trebuie

---

[41] Avizul CCJE nr. 18 (2015) - „Poziția puterii judecătorești și relația ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă", paragr. 10.

[42] aprobat prin Hotărârea CSM nr. 328/2005

[43] Hotărârea CSM nr. 328 din 24 august 2005 pentru aprobarea Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor a fost publicată în MO nr. 815 din 8 septembrie 2005

[44] Prin Decizia nr. 2215/2019 a ICCJ - Secția de contencios administrativ și fiscal s-a dispus anularea dispozițiilor art. 18 alin. (2) care prevedeau că judecătorii și procurorii nu își pot exprima părerea cu privire la probitatea profesională și morală a colegilor lor..

[45] Cauza Baka contra Ungariei, Hotărârea din 23 iunie 2016, paragr. 4 din Opinia concordantă, http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Baka-impotriva-Ungariei.pdf

Pentru conformitate cu originalul

susținuți si încurajați. O critică solidă, întemeiată pe fapte dovedite sau chiar pe îndoieli rezonabile este necesară nu doar pentru sănătatea unui sistem social, ci pentru existenta însăși a democrației.

Modalitatea de transpunere practică a competenței CSM de apărare a independenței justiției, a imparțialității și reputației profesionale trebuie să asigure aplicarea fără teamă a legii. După ce s-a referit expres la unul dintre principiile fundamentale ale statului de drept, și anume independența judecătorului, președintele Curții Europene a Dreptului Omului a subliniat că dacă *judecătorii sfârșesc prin a le fi teamă să se exprime în exercițiul funcției lor, aceasta va conduce inevitabil la scăderea sau chiar dispariția unuia dintre fundamentele democrației*[46].

III. Independența justiției/independența judecătorului ca mijloc

1. Asigurarea resurselor materiale pentru o justiție independentă

CCJE a subliniat următoarele aspecte relevante pentru relația dintre finanțarea justiției și independența acesteia: „(...) ***finanțarea instanțelor se află în strânsă legătură cu independența judecătorilor, prin aceea că determină condițiile în care instanțele își îndeplinesc atribuțiile.*** *Mai mult, există o legătură evidentă între, pe de o parte, finanțarea și administrarea instanțelor și, pe de altă parte, principiile Convenției europene privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, accesul la justiție și dreptul la un proces echitabil, care* ***nu sunt garantate corespunzător dacă o cauză nu poate fi soluționată într-un termen rezonabil, de către o instanță care dispune de fondurile și resursele adecvate pentru a putea opera eficient.*** *Toate principiile și standardele generale ale Consiliului Europei referitoare la finanțarea și administrarea instanțelor pun în sarcina statelor asigurarea resurselor care să corespundă necesităților diferitelor sisteme judiciare. CCJE este de acord că, chiar dacă finanțarea instanțelor face parte din bugetul de stat susținut în fața parlamentului de către ministerul de finanțe, aceasta nu trebuie să fie supusă fluctuațiilor politice. Chiar dacă stabilirea nivelului de finanțare a instanțelor pe care o țară și-l poate permite constituie o decizie politică, trebuie să se aibă grijă întotdeauna ca* ***nici puterea executivă și nici cea legislativă să nu poată exercita presiuni asupra autorității judecătorești în momentul stabilirii bugetului.*** *Deciziile privind alocarea fondurilor pentru instanțe trebuie să se ia cu respectarea strictă a independenței judecătorești*[47].

Referitor la „Independența obiectivă a sistemului judiciar: finanțarea sistemului judiciar", ca indicator pentru „Independența obiectivă a sistemului judiciar ca întreg", Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare a stabilit că finanțarea sistemului judiciar reprezintă un aspect vulnerabil în relațiile dintre puterile statului. Există două aspecte care trebuie vizate de indicatori. Primul aspect se referă la procedurile instituționale: gradul în care sistemul judiciar este implicat în stabilirea bugetelor, modalitățile în care bugetele sunt construite și gradul de libertate al sistemului judiciar în alocarea bugetelor, după ce acestea au fost stabilite. Al doilea aspect este și mai important: procentul

---

[46] Guido Raimondi, discurs ținut cu ocazia deschiderii oficiale a anului judiciar, 27 ianuarie 2017, *Solemn hearing for the opening of the Judicial Year*, https://www.echr.coe.int/Documents/Speech_20170127_Raimondi_JY_ENG.pdf

[47] Avizul CCJE nr. 2 (2001) privind finanțarea și administrarea instanțelor cu referire la eficiența sistemului judiciar și la articolul 6 al Convenției europene privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului, paragr. 2-5

Pentru conformitate cu originalul

în care bugetele rezultate în urma procedurii de bugetare sunt suficiente pentru ca sistemul judiciar să își îndeplinească responsabilitățile[48].

Așa cum s-a reținut în Hotărârea Plenului CSM nr. 178/21 octombrie 2021[49], prin care s-a avizat favorabil, cu observații, propunerea legislativă de modificare a dispozițiilor art. 131, 132 din Legea nr. 304/2004, *„**independența financiară este parte esențială a conceptului constituțional de independență a justiției**, aceasta neputând fi lăsată la latitudinea unei puteri separate, respectiv puterea executivă, principiu consacrat prin jurisprudența Curții Constituționale și prin documente de relevanță internațională"*.

1.1. Respectarea separării puterilor în privința gestionării bugetului instanțelor

Constituția prevede ca justiția se înfăptuiește prin Înalta Curte de Casație si Justiție și celelalte instanțe, toate acestea compunând puterea judecătorească, ce este o putere distinctă în stat. Însă, doar ICCJ este ordonator principal de credite, în timp ce bugetele celorlalte instanțelor țin de MJ, care este parte a puterii executive. Aceasta situație total anormală a determinat Statul Român ca, la negocierile privind închiderea capitolului 24 de negociere cu UE, sa își asume obligația ca managementul fondurilor justiției sa nu mai fie gestionat de MJ, ci de ICCJ.

Păstrarea bugetului instanțelor sub autoritatea financiară a Ministerului Justiției afectează grav independența judecătorilor, fapt dezaprobat constant de aceștia, prin asociațiile profesionale, din 2009 până în prezent. Ca urmare a acțiunilor AMR, în acord cu principiul independenței justiției, întreprinse în mod repetat și inclusiv public, privind necesitatea preluării bugetului instanțelor de judecată, de către ICCJ, prin art. 136 din Legea nr. 304/2004, astfel cum a fost republicată în anul 2005[50], s-a prevăzut că, începând cu data de 1 ianuarie 2008, atribuțiile MJ referitoare la gestionarea bugetului curților de apel, al tribunalelor, al tribunalelor specializate și al judecătoriilor vor fi preluate de ICCJ. Dispoziția legală nu a intrat, însă, niciodată in vigoare întrucât, după prorogări succesive[51], a fost abrogată, cu toate că mai multe organizații profesionale, începând cu AMR, s-au opus expres unei astfel de modificări.

Situația este cu atât mai gravă cu cât, prin raportare la autoritățile publice din sistemul judiciar, instanțele (toate curțile de apel, tribunalele, judecătoriile) sunt singurele subordonate financiar executivului, in condițiile in care președintele ICCJ este ordonator principal pentru instanța supremă, procurorul general al PICCJ este ordonator principal de credite pentru parchete, procurorul-șef DNA este ordonator principal de credite pentru aceste unități de parchet, președintele CSM este ordonator principal de credite pentru Consiliu, inspectorul-șef este ordonator principal pentru IJ.

---

[48] Raport ENCJ (2013-2014), Independența și responsabilitatea sistemului judiciar, p. 19, https://www.csm1909.ro/303/Afaceri-europene

[49] http://old.csm1909.ro/csm/linkuri/29_10_2021__103323_ro.pdf

[50] Legea nr. 304/2004 a fost republicată în MO nr. 827 din 13 septembrie 2005

[51] În art. 136 se prevedea că începând cu data de 1 ianuarie 2008, atribuțiile MJ referitoare la gestionarea bugetului curților de apel, al tribunalelor, al tribunalelor specializate și al judecătoriilor vor fi preluate de ICCJ – termenul fiind prorogat succesiv prin OUG nr. 100/2007, OUG nr. 137/2008, OUG nr. 114/2009, OUG nr. 109/2010, OUG nr. 80/2010, aprobată cu modificări prin Legea nr. 283/2011, OUG nr. 81/2012, OUG nr. 103/2013, OUG nr. 83/2014 și OUG nr. 80/2016, până la data de 1 ianuarie 2018.

Pentru conformitate cu originalul

Printre demersurile repetate făcute pentru gestionarea bugetului instanțelor de către puterea judecătorească s-a situat și adresa din data de 18 iunie 2019, pe care am transmis-o CSM, prin care AMR a solicitat să se inițieze, în mod ferm, demersurile legale în vederea preluării bugetului instanțelor de la MJ, expunând, în esență, următoarele argumente:

- solicitarea transferării bugetului instanțelor de la MJ a format unul dintre punctele de discuție pe care le-am deschis cu ocazia întâlnirii organizate de CSM cu asociațiile profesionale, în data de 18 ianuarie 2017, la sediul CSM. Astfel cum s-a menționat în „Comunicatul de presă privind întâlnirea membrilor CSM cu reprezentanții asociațiilor profesionale ale magistraților din România"[52], printre principalele teme de dezbateri s-a aflat **asigurarea independenței reale a sistemului judiciar din perspectiva independenței financiare, prin intensificarea demersurilor pentru preluarea bugetului instanțelor de către ICCJ sau de către CSM, de la MJ;**

- față de inexplicabila incoerență a legiuitorului (cu privire la modalitatea de abrogare a art. 136 din Legea nr. 304/2004, în luna decembrie 2017), precum și față de lăsarea administrării bugetului instanțelor unui ordonator principal de credite – ministrul justiției – care este reprezentantul puterii executive, solicitarea era pe deplin îndreptățită, concluzia fiind susținută nu numai prin raportare la principiile enunțate, pe baza documentelor interne și internaționale evocate, ci și **din perspectiva calității CSM de garant al independenței justiției care oferă premisele unei bune administrări a acestui buget, în acord cu necesitățile instanțelor, privite în mod obiectiv, precum și cu necesitatea efectuării unor demersuri concrete, repetate pentru ca resursele umane și materiale ale instanțelor să fie îmbunătățite, astfel încât să asigure baza pentru un act de justiție de calitate, iar drepturile legale materiale ale judecătorilor, personalului auxiliar de specialitate, personalului conex și personalului contractual să fie respectate.**

Prin Hotărârea Plenului CSM nr. 227/15 octombrie 2019, s-a dispus sesizarea MJ pentru inițierea demersurilor legislative, în vederea preluării bugetului instanțelor, cu excepția bugetului ICCJ, de către CSM, însă, până în prezent, hotărârea nu a fost dusă la îndeplinire. **Consiliul, în următoarea componentă, vă trebui să se implice în mod clar și efectiv pentru punerea în aplicare a acestei hotărâri,** cu atât mai mult cu cât, potrivit proiectului legilor justiției, pus în dezbatere publică de către MJ, la începutul anului 2021, se dorește continuarea situației inadmisibile pentru independența justiției, și anume a gestionării bugetului curților de apel, al tribunalelor, al tribunalelor specializate și al judecătoriilor de către MJ - ministrul justiției având calitatea de ordonator principal de credite.

Implicarea CSM este cu atât mai necesară cu cât, inițiativa legislativă aflată la Camera Deputaților (Pl-x 381/2021) și, apoi, la Senat (L34/2022), vizând preluarea bugetului instanțelor de către ICCJ – cu privire la care am redactat și transmis un punct de vedere amplu argumentat, ca reprezentantă a AMR – a primit aviz negativ, în luna februarie 2022, de la Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități și de la Comisia buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital[53].

Pentru conformitate cu originalul

[52] http://old.csm1909.ro/csm/linkuri/19_01_2017__85986_ro.htm
[53] https://senat.ro/legis/PDF/2022/22L034CA45.PDF; https://senat.ro/legis/PDF/2022/22L034CA3.PDF

Este adevărat că, prin Hotărârea nr. 178/21 octombrie 2021[54], Plenul CSM a avizat favorabil, cu observații[55], propunerea legislativă de modificare a dispozițiilor art. 131, 132 din Legea nr. 304/2004. Însă, acest demers nu a fost urmat de susținerea, de către reprezentanții CSM, în Parlament, a proiectului de lege, situație care, dublată de neimplicarea ICCJ, în acest sens, nu a creat premisele pentru emiterea avizelor pozitive ale celor două comisii parlamentare.

Prin Decizia nr. 901/17 iunie 2009[56], Curtea Constituțională a avertizat că un conflict juridic de natură constituțională se poate naște în condițiile în care, în lipsa unui dialog efectiv între autoritățile statului, se ajunge ca, în timp, prevederile art. 136 din Legea nr. 304/2004 referitoare la preluarea gestionării bugetului curților de apel, al tribunalelor, al tribunalelor specializate și al judecătoriilor de către Înalta Curte de Casație și Justiție să fie lipsite de eficiență.

1.2. Infrastructura instanțelor – condițiile de muncă

CCJE pune în discuție faptul că, sub rezerva prevederilor constituționale, deciziile de finanțare a sistemului judiciar și de remunerare a judecătorilor trebuie să fie, în cele din urmă, de competența legislativului. Însă, se afirmă că, de fiecare dată, trebuie respectate standardele europene[57]. Puterea judecătorească trebuie să aibă posibilitatea de a lua parte sau de a-și spune opinia cu privire la deciziile ce se iau referitor la bugetul sistemului de justiție, la resursele materiale și umane alocate instanțelor de judecată[58].

Cu toate că au fost dispuse și materializate măsuri pentru ameliorarea condițiilor de muncă – sens în care nu pot fi ignorate alocările de fonduri bugetare și anumite măsuri concrete ale ordonatorului principal de credite –, există, în continuare, instanțe ale căror sedii nu au beneficiat de reparații capitale sau curente strict necesare ori de un sediu nou, continuând să-și desfășoare activitatea în condiții improprii, inclusiv ca suprafață – cu aglomerarea judecătorilor și grefierilor în birouri și la compartimentele ce desfășoară activitate cu publicul –, cu imposibilitatea organizării corespunzătoare a fluxurilor de circulație în instanță, cu săli de judecată și dotări insuficiente.

Toate aceste probleme punctuale, ale căror deficiențe își extind efectele asupra organizării activității de judecată și activității judecătorului – anterior, în timpul și ulterior ședinței de judecată -, sunt cunoscute în toate detaliile la nivelul fiecărei instanțe care se confruntă cu ele. Nu o dată,

---

[54] *supra*, pct. III.1.

[55] Observațiile au vizat, în esență: dimensionarea corespunzătoare a schemei de personal a instanței supreme, cu referire la departamentul economico-financiar și administrativ, precum și crearea unei direcții de contencios, pentru susținerea corespunzătoare a activităților suplimentare ținând de gestionarea bugetului instanțelor; lipsa normelor de tranziție – cu referire la situația bugetului instanțelor după intrarea în vigoare a modificărilor la Legea nr. 304/2004 (în 3 zile de la publicarea în MO) și până la adoptarea normelor tranzitorii, de către Guvern, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a modificărilor; lipsa măsurilor legislative pentru soluționarea conflictului între acte normative de categorii diferite, cu respectarea principiului ierarhiei actelor normative; situația bugetului instanțelor militare care, de asemenea, trebuie gestionat de instanța supremă; corelarea reglementărilor în vigoare cu soluția normativă cuprinsă în propunerea legislativă, dat fiind că există o serie de dispoziții legale care se referă la calitatea ministrului justiției de ordonator principal de credite.

[56] publicată în MO nr. 503 din 21 iulie 2009

[57] CCJE, Avizul nr. 18 (2015) - „Poziția puterii judecătorești și relația ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă", paragr. 51.

[58] art. 2.4. din Carta Internațională a Judecătorilor, adoptată de IAJ-UIM la Reuniunea din luna noiembrie 1999 – Taiwan și actualizată la Reuniunea din luna noiembrie 2017 – Santiago de Chile

Pentru conformitate cu originalul

preşedinţii acestora, sprijiniţi (ca principiu) de managerii economici, au luat pe cont propriu acţiunile în încercarea de a obţine îmbunătăţirea situaţiei.

Rolul CSM pare diminuat, în contextul în care analiza efectivă a acestor deficienţe ţinând de condiţiile de muncă, este realizată, de regulă, pe baza solicitărilor instanţelor, de către MJ, ca ordonator principal de credite. Însă sprijinirea conducerilor instanţelor, de către CSM, presupune, în primul rând, cunoaşterea situaţiilor de genul celor mai înainte menţionate, cu care se confruntă instanţele în prezent. Mai exact, pe baza dialogului cu curţile de apel (care, la rândul lor, vor consulta instanţele din aria de competenţă), CSM poate dispune de o bază de date din care să deducă priorităţile, gradul lor de urgenţă şi să le susţină, ca atare, la MJ şi MFP, anterior constituirii bugetelor şi cu ocazia rectificării acestora.

1.3. Independenţa financiară – componentă a independenţei justiţiei

În Principiile fundamentale privind independenţa puterii judecătoreşti[59] a fost cuprinsă datoria tuturor guvernelor şi a celorlalte instituţii de a respecta independenţa corpului de judecători, fiind de datoria fiecărui stat membru să asigure *resursele adecvate* pentru a permite ca aceştia să îşi îndeplinească atribuţiile în mod corespunzător. De asemenea, art. 11 din Principiile fundamentale statuează că *„durata mandatului judecătorilor, independenţa acestora, siguranţa lor, remuneraţia corespunzătoare, condiţiile de muncă, pensiile şi vârsta de pensionare sunt în mod adecvat garantate prin lege"*.

Reţeaua Judiciară a Consiliilor Europene a precizat că unul dintre riscurile identificate pentru independenţa obiectivă a judecătorului este reducerea salariilor şi a pensiilor, reţinând că unul dintre principalele pericole actuale, pentru independenţa sistemului judiciar, este dat de riscurile create de acţiunile politicienilor şi guvernelor populiste întrucât s-a stabilit că în ţările în care salariile şi pensiile au fost afectate negativ, aceste modificări au creat o reducere a calităţii actului de justiţie[60]. Pentru ca judecătorii să-şi poată îndeplini eficient atribuţiile, trebuie să li se asigure condiţii adecvate, inclusiv prin asigurarea faptului că *statutul şi remunerarea judecătorilor sunt în concordanţă cu demnitatea şi responsabilităţile funcţiei*[61].

CCR a reliefat că, pentru magistraţi, practic, singura sursa de existenţă în timpul activităţii este salariul, iar după retragerea din activitate, pensia, făcând trimitere şi la inconvenientele ce rezultă *din rigoarea statutului special căruia trebuie să i se supună magistraţii, acest statut special stabilit de Parlament prin legi fiind mult mai sever, mai restrictiv, impunând magistraţilor obligaţii şi interdicţii pe care celelalte categorii de asiguraţi nu le au*[62]. **Independenţa justiţiei include securitatea financiară a magistraţilor ce reprezintă una dintre garanţiile independenţei justiţiei**, astfel cum s-a stabilit în jurisprudenţa CCR, cât şi în jurisprudenţa altor curţi

---

[59] act adoptat la al 7-lea Congres al Naţiunilor Unite (26 august - 6 septembrie 1985) şi aprobat prin rezoluţiile Adunării Generale a Organizaţiei Naţiunilor Unite 40/32 din 29 noiembrie 1985 şi 40/146 din 13 decembrie 1985

[60] Funding of the Judiciary, Annex I to the ENCJ Report 2015-2016, p. 11 https://www.encj.eu/images/stories/pdf/GA/Warsaw/encj_report_funding_annex_i_international_sources.pdf

[61] Recomandarea CM nr. 94(12) privind independenţa, eficienţa şi rolul judecătorilor (1994), Princ. III, pct. 1.b., http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:T69sJ4Nd68wJ:old.csm1909.ro/csm/linkuri/03_05_2006__4193_ro.doc+&cd=3&hl=ro&ct=clnk&gl=de

[62] Decizia CCR nr. 20/2 februarie 2000, publicată în MO, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, paragr. 2 b

Pentru conformitate cu originalul

constituționale[63]. La acordarea salariului și a pensiei de serviciu a magistraților, legiuitorul a avut în vedere **importanța pentru societate a activității desfășurate de această categorie socio-profesională, faptul că activitatea magistraților este caracterizată printr-un înalt grad de complexitate și răspundere, o altă caracteristică reprezentând-o incompatibilitățile și interdicțiile specifice[64] care, spre deosebire de alte sisteme constituționale, în sistemul nostru sunt foarte stricte,** rațiunea acestora fiind aceea de a evita confuziunea între aceste funcții și orice alte funcții publice sau private, indiferent de natura lor (politică sau economică)[65].

Principiul constituțional al independenței justiției trebuie să fie respectat de orice reglementare referitoare la salarizarea și, respectiv, prevederea pensiilor în materie, nivelul adecvat al remunerării și al cuantumului pensiilor magistraților reprezentând o compensație parțială a lipsei unor drepturi fundamentale, precum și o compensație a incompatibilităților stabilite la nivel constituțional pe parcursul întregii cariere profesionale, cărora li se adaugă interdicțiile prevăzute de Legea nr. 303/2004[66].

După consultarea puterii judiciare, statul trebuie să asigure resursele umane, materiale și financiare necesare pentru buna funcționare a justiției. Pentru a fi departe de orice influențe nepotrivite, judecătorul trebuie să beneficieze de o remunerație și de un sistem de pensionare adecvate, care să fie stabilite prin lege[67].

CSM nu poate rămâne deoparte față de problema drepturilor salariale ale judecătorilor și personalului instanțelor, nefiind suficient să emită recomandări cu privire la punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești, în acord cu jurisprudența CCR – cu toate că acestea sunt importante, exprimând poziția CSM –, ci trebuind să se implice, în primul rând, în a cunoaște diferențele în stabilirea și acordarea drepturilor salariale, care constituie inechități, prin raportare la fiecare curte de apel (cu instanțele din aria de competență), conlucrând cu acestea. Este adevărat că MJ deține calitatea de ordonator principal de credite, însă, în condițiile în care la nivelul acestui organ executiv nu s-au întreprins măsurile necesare pentru identificarea, diminuarea și înlăturarea inechităților ce au determinat formularea unei serii de acțiuni în justiție, CSM avea posibilitatea ca, prin dialog cu ordonatorii secundari de credite (de la nivelul curților de apel) să atenueze această stare de lucruri.

În mod concret, este vorba despre consultarea punctuală a curților de apel pentru identificarea nivelului maxim al salariului de bază în plată, pentru fiecare tranșă de vechime și grad al instanței (cu specificația dacă mai există judecători care nu au ajuns la nivelul maxim stabilit de Legea-cadru nr. 153/2017 pentru anul 2022), precum și pentru identificarea nivelului maxim al sporurilor care s-au putut plăti fără depășirea limitei stabilite art. 25 alin. (1) din Legea nr. 153/2017 – dat fiind că nu s-a stabilit, prin hotărâre judecătorească definitivă, neincidența acestei norme legale în anumite situații, ci procesele sunt, încă, pe rol. Această bază de date oferită de curțile de apel poate fi centralizată la nivelul CSM și, apoi, prezentată ordonatorului principal de credite, MJ, cu solicitarea de respectare a Deciziei nr. 794/2016, prin care CCR a statuat: „Chiar dacă hotărârile judecătorești pronunțate pentru obținerea unor drepturi salariale au efecte doar între părțile care au

[63] Decizia CCR nr. 873/25 iunie 2010, publicată în MO, Partea I, nr. 433/28 iunie 2010, pct. IV
[64] Decizia CCR nr. 574/20 septembrie 2018, publicată în MO, Partea I, nr. 540 din 2 iulie 2019, paragr. 21
[65] Decizia CCR nr. 45/30 ianuarie 2018, publicată în MO, Partea I, nr. 199 din 5 martie 2018, paragr. 169
[66] Decizia CCR nr. 153/6 mai 2020, publicată în MO, Partea I nr. 489 din 10 iunie 2020, paragr. 108
[67] Art. 7 din Magna Carta a Judecătorilor (Principii fundamentale), adoptată de CCJE în anul 2010.

Pentru conformitate cu originalul

luat parte la judecată, totuşi se observă că hotărârile judecătoreşti prin care s-a recunoscut majorarea indemnizaţiei de încadrare (...) nu vizează situaţii de fapt particulare, ci aplicarea unor prevederi legale cuprinse în acte normative, care au aplicabilitate generală. Prin urmare, aceste majorări salariale trebuie avute în vedere la stabilirea nivelului maxim de salarizare corespunzător fiecărei funcţii, grad/treaptă, gradaţie, vechime în muncă şi în specialitate, aceasta fiind logica egalizării drepturilor salariale avute în vedere de legiuitor la edictarea textului legal a cărui interpretare se solicită. O altă interpretare ar fi contrară scopului şi substanţei normei juridice, menţinând inechităţile salariale în cadrul aceleiaşi categorii de personal şi, implicit, discriminarea pe care legiuitorul a intenţionat să o elimine prin edictarea acestei reglementări"[68].

Asemenea acţiuni din partea CSM se impun cu atât mai mult cu cât, în mod legal, MJ a recunoscut în scris că principiile desprinse din Decizia CCR nr. 794/2016 rămân în actualitate în materia salarizării în baza Legii-cadru nr. 153/2017.

Având în vedere adresa nr. 8/39871/27 aprilie 2021, transmisă de ministrul justiţiei preşedinţilor curţilor de apel, prin care s-a făcut referire expresă la Memorandumul adoptat de Guvern, cu tema „Stabilirea principiilor care vor sta la baza reanalizării şi elaborării cadrului legal privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice" şi s-au enumerat câteva principii care vor fi avute în vedere la elaborarea cadrului normativ privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, preşedinţii curţilor de apel au transmis către CSM şi MJ un memoriu detaliat şi riguros cu privire la neregăsirea, în Memorandum, a principiilor salarizării care sunt garantate legislativ. În răspunsul succint primit de la CSM s-a menţionat participarea, în respectiva perioadă, la comisii sau grupuri de lucru, cu prezentarea punctelor de vedere solide, în scopul respectării standardului de independenţă recunoscut la nivel european, menţionându-se, totodată, implicarea CSM, în continuare, pentru prezervarea statutului de independenţă, cu informarea judecătorilor şi procurorilor, de îndată de vor exista propuneri concrete.

CSM trebuie să acţioneze cu transparenţă, aducând la cunoştinţa judecătorilor toate demersurile făcute, iar participarea la comisii/grupuri de lucru în materia drepturilor salariale trebuie comunicată ca atare, prin precizarea subiectelor dezbătute, a frecvenţei întâlnirilor, a componenţei respectivelor entităţi, a concluziilor care au fost emise – fie că ţin de propuneri concrete sau nu. Totodată, preocuparea CSM pentru participarea judecătorilor de la diferite niveluri ierarhice ale instanţelor, în respectivele grupuri de lucru, trebuie să fie evidentă.

Amintesc faptul că AMR a făcut o serie de demersuri efective şi a obţinut reuşite pentru respectarea dispoziţiilor legale în materia drepturilor salariale. Bunăoară, a elaborat şi transmis Memoriul nr. 244/28 noiembrie 2018 către Guvern, prin care a cerut alocarea fondurilor necesare pentru punerea în aplicare a OMJ nr. 2066/C/2018, precum şi a deciziilor emise, în acelaşi sens, de către preşedinţii curţilor de apel, potrivit competenţei acestora. De asemenea, a trimis Asociaţiei Europene a Judecătorilor (EAJ-AEM) Scrisoarea deschisă nr. 175/10 septembrie 2019, prin care a adus critici concrete şi argumentate proiectului de lege referitor la scăderea drastică a pensiilor de serviciu ale magistraţilor. AMR a făcut trimitere la documente interne şi internaţionale ce consacră principiul independenţei justiţiei care include şi independenţa financiară. Ca urmare a votului dat în unanimitate de asociaţiile membre prezente, preşedintele Asociaţiei Europene a transmis un punct de vedere către preşedintele Senatului, preşedintele Camerei Deputaţilor, Primul Ministru, în

[68] Decizia nr. 794/15 decembrie 2016, publicată în MO nr. 1029/21 decembrie 2016, paragr. 71-73

Pentru conformitate cu originalul

cuprinsul căruia a făcut trimitere expresă la Carta Universală privind Statutul Judecătorilor, la Carta Europeană privind Statutul Judecătorilor, la Magna Carta a Judecătorilor, la Recomandarea CM 2010/12 a Consiliului Europei. Totodată, a relevat şi că, în trecut, Asociaţia Europeană a Judecătorilor a afirmat deja că o cauză generală de îngrijorare este situaţia judecătorilor după pensionare. Adesea, se susţine că judecătorii după pensionare ar trebui trataţi în acelaşi mod ca toţi ceilalţi cetăţeni dintr-o anumită ţară. Acest argument neglijează aspectul important că o garanţie a unui viitor sigur din punct de vedere financiar la pensionare va fi un stimulent puternic pentru independenţă în perioada de activitate a unui judecător.

Prin urmare, EAJ-AEM şi-a exprimat profunda îngrijorare pentru faptul că reducerea pensiilor magistraţilor în România încalcă principiile enunţate în documentele internaţionale menţionate, al căror obiectiv este de a stabili standarde europene comune pentru independenţa sistemului judiciar.

2. Independenţă şi responsabilitate – concepte complementare

Prin Decizia nr. 2/11 ianuarie 2012 – la care am făcut deja referire[69] –, Curtea Constituţională a statuat: *„Întrucât justiţia priveşte persoane, toate garanţiile de ordin constituţional sau infraconstituţional care se referă la înfăptuirea sa servesc, în ultimă instanţă, realizării drepturilor şi libertăţilor acestora. (...) Curtea constată că independenţa judecătorilor – indiferent de aspectele sub care aceasta poate fi abordată – nu este reglementată ca un scop în sine şi, cu atât mai puţin, un privilegiu al acestora, ci, slujind înfăptuirii justiţiei, reprezintă o garanţie oferită cetăţenilor. Aceştia trebuie să aibă certitudinea că magistraţii sunt independenţi de reprezentanţii puterii legislative şi executive şi că, indiferent de statutul lor special, se supun legii, inclusiv normelor care consacră răspunderea disciplinară, pentru a-şi exercita puterile conferite cu responsabilitate”*[70].

Independenţa justiţiei constituie o condiţie prealabilă apărării statului de drept şi garantării fundamentale a unui proces echitabil, putând fi compromisă de diferiţi factori care riscă să aibă un impact negativ asupra administrării justiţiei, de exemplu, lipsa resurselor financiare, problemele privind pregătirea iniţială şi continuă a judecătorilor, elemente nesatisfăcătoare legate de organizarea sistemului judiciar sau chiar răspunderea civilă şi penală eventuală a judecătorilor[71]. Independenţa judecătorilor este afirmată şi dintr-o altă perspectivă, prin art. 46 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, potrivit căruia, verificările efectuate personal de preşedinţi sau vicepreşedinţi ori prin judecători anume desemnaţi trebuie să respecte principiile independenţei judecătorilor şi supunerii lor numai legii, precum şi autoritatea de lucru judecat.

Preşedinta CCJE a reiterat, în alocuţiunea rostită la Conferinţa Miniştrilor de Justiţie, din luna noiembrie 2020, că independenţei justiţiei, astfel cum este stipulată de art. 6 par. 1 CEDO, constituie o garanţie fundamentală pentru un proces echitabil şi o premisă pentru democraţie şi pentru statul de drept. Totodată, **alături de principiul independenţei justiţiei, a abordat principiul responsabilităţii, arătând că acestea două nu sunt în mod ireconciliabil opuse, dat**

---

[69] *supra*, pct. II.1.
[70] pct. IV alin. (4) şi alin. (6) din considerentele Deciziei CCR
[71] Avizul nr. 17 (2014) asupra evaluării activităţii judecătorilor, calităţii justiţiei şi respectării independenţei sistemului judiciar, paragr. 5

Pentru conformitate cu originalul

fiind că responsabilitatea nu înseamnă că sistemul judiciar este responsabil față de o altă putere a statului și nici că este subordonat față de aceasta. Hotărârile judecătorești trebuie să fie supuse căilor de atac, doar printr-o astfel de procedură putând fi modificate sau casate, iar acesta fiind singurul mod prin care judecătorii ce acționează cu bună-credință pot da seama de hotărârile lor.

Așadar, pe calea procedurilor prevăzute de lege, referitor la răspunderea judecătorilor, nu poate fi analizată legalitatea hotărârilor judecătorești și nici nu poate fi încălcat secretul deliberării. O hotărâre judecatorească ce este urmarea unei infracțiuni săvârșite de judecător în legătură cu pricina poate fi revizuită în condițiile legii. Tocmai de aceea, legiuitorul a prevăzut expres căi extraordinare de atac, o asemenea hotărâre putând fi desființată chiar și atunci cand constatarea infracțiunii nu se mai poate face printr-o hotărâre penală, examinarea faptelor făcandu-se de instanța civilă, în calea de atac a revizuirii. Aceste rigori procedurale au fost impuse pentru ca o hotărâre dată ca urmare a unor fapte penale săvârșite de judecători - chiar in ipoteza în care nu mai poate fi antrenată raspunderea penală - sa fie lipsită de efecte juridice și, în același timp, pentru ca anchetele penale să nu poată deveni pretext pentru verificarea legalității unor hotărâri definitive, cu scopul lipsirii acestora de efecte.

În privința răspunderii disciplinare a judecătorilor, CCR a stabilit că nu este constituțională o prevedere legală ce consacră o răspundere obiectivă, care nu ține seama de poziția personală a magistratului, astfel încât sancțiunea disciplinară să poată fi aplicată indiferent de caracterul imputabil sau nu al faptei[72]. Prin urmare, fără a nega conceptul de răspundere și reglementarea legală a acestuia, este necesar să se țină seama că prevederea unei răspunderi obiective, fără vină, încalcă principiul independenței justiției. În acest sens, CCR a admis excepția de neconstituționalitate[73] formulată, la solicitarea AMR, de către Avocatul Poporului, cu privire la articolului 68^1 introdus în Legea nr. 101/2016 prin art. IV pct. 26 din OUG nr. 23/2020, prin care se instituia o abatere disciplinară ce deroga de la regimul sancționatoriu aplicabil judecătorilor, astfel cum este definit de art. 99 din Legea nr. 303/2004. Abaterea avea un caracter obiectiv și, foarte grav, era aplicabilă exclusiv judecătorilor ce soluționau cauzele având ca obiect achiziții publice. Prin impunerea respectării termenelor scurte prevăzute de actul normativ sub amenințarea unei abateri disciplinare (constând în nerespectarea termenelor), judecătorul era obligat să facă o alegere imposibilă între sancționarea sa disciplinară și respectarea cerințelor procesului echitabil și dreptului la apărare al părților. Practic, în ipoteza în care judecătorul ar fi încuviințat un probatoriu, respectând astfel dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare, însă acest probatoriu nu era susceptibil de administrare în termenele scurte prevăzute de lege, răspunderea sa disciplinară ar fi fost antrenată, fiind reglementată ca o răspundere obiectivă, independent de inexistența vreunei culpe.

Răspunderea disciplinară este un aspect esențial al statutului oricărei categorii profesionale, astfel că redimensionarea cazurilor care constituie abatere disciplinară în privința judecătorilor este un aspect care vizează statutul acestora[74]. De subliniat că în proiectul de modificare a legii privind statutul judecătorilor și procurorilor a fost cuprinsă o nouă abatere disciplinară, definită generic (în art. 272 lit. ț) ca fiind „orice alte fapte prevăzute de prezenta lege care sunt calificate abateri disciplinare". Rezultă că, potrivit abordării proiectului de lege, pe de o parte, o abatere disciplinară

[72] Decizia CCR nr. 45/2018, publicată în MO nr. 199 din 5 martie 2018, paragr. 231
[73] Decizia CCR nr. 221/2020, publicată în MO nr. 594 din 7 iulie 2020
[74] *idem*, paragr. 50

Pentru conformitate cu originalul

nu este necesar să fie concret și limitativ reglementată, iar, pe de altă parte, înseamnă că s-a avut în vedere, în conținutul legii, introducerea și a unor alte abateri disciplinare, în afara celor grupate în art. 272, de la lit. a la lit. ț. CCJE a arătat că este de dorit să se dea definiții suplimentare prin lege, de către fiecare stat membru, ale motivelor precise pentru acțiuni disciplinare, după cum se precizează în Recomandarea CM nr. R (94)12[75]. Această abordare este cu atât mai necesară în prevederile interne cu cât legiuitorul național a specificat în detaliu faptele ce pot conduce la proceduri disciplinare, respectiv la sancționare[76].

Unul dintre progresele evidente în materia reglementării procedurii răspunderii disciplinare a judecătorilor l-a constituit înlăturarea din dispozițiile Legii nr. 317/2004 a calității ministrului justiției de titular al acțiunii disciplinare, din anul 2018, ca urmare a susținerilor argumentate repetate ale asociațiilor profesionale, cu ocazia dezbaterilor parlamentare privind legile justiției. Modificarea a reprezentat un succes evident pe calea consolidării independentei justiției și a fost primită ca atare de asociațiile profesionale europene ale judecătorilor, respectiv Asociația Europeană a Judecătorilor (EAJ-AEM), Asociația Internațională a Judecătorilor (IAJ-UIM) și MEDEL.

Independența operațională a IJ este prevăzută expres de lege, dar manifestarea și păstrarea efectivă a acesteia nu pot ieși cu totul din sfera de competență a CSM, cu atât mai mult cu cât IJ este reglementată ca structură cu personalitate juridică în cadrul Consiliului. Evaluarea calității managementului judiciar se face printr-un audit extern independent, finanțat din bugetul IJ. Art. 68 alin. (5) din Legea nr. 317/2004 prevede că acest raport se depune la CSM. De vreme ce cuprinde, în mod obligatoriu, recomandări inclusiv cu privire la organizarea eficientă, comportament și comunicare, asumarea responsabilităților, efectuarea auditului nu poate fi urmată de simpla înregistrare a raportului la CSM, fără analizarea acestuia și aducerea concluziilor la cunoștința instanțelor. În același context, sistematizarea practicii CSM, ca instanță disciplinară, structurată pe abaterile disciplinare enumerate în art. 99 din Legea nr. 303/2004, are nu numai finalitatea cunoașterii acestei practici de către judecători, ci și a problemelor ivite în procedurile disciplinare, reținute de instanța supremă.

IV. Independența justiției/independența judecătorului ca scop

1. Enunțarea elementelor definitorii

Scopul aceste independențe a fost cuprins, prin mai multe elemente definitorii, în art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004, cu ocazia modificărilor aduse în anul 2018, după cum urmează: *i) judecătorii se supun numai legii; ii) judecătorii trebuie să fie imparțiali; iii) judecătorii au libertate deplină în soluționarea cauzelor deduse judecății, în conformitate cu legea și în mod imparțial, cu respectarea egalității de arme și a drepturilor procesuale ale părților; iv) judecătorii trebuie să ia decizii fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare - hotărârile pronunțate în căile de atac neintrând sub imperiul acestor restricții; v) scopul independenței judecătorilor constă*

[75] Avizul CCJE nr. 3(2002) - asupra principiilor și regulilor privind imperativele profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității, paragr. 65
[76] Astfel, în art. 99 din Legea nr. 303/2004 se regăsește o enumerare precisă și detaliată a 21 de abateri disciplinare (de la lit. a la lit. t), o serie dintre acestea conținând chiar mai multe ipoteze, distinct definite.

Pentru conformitate cu originalul

inclusiv în a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil, având la bază doar aplicarea legii.

Aşadar, a fost respectat principiul enunţat în paragr. 1.2. din Carta Europeană cu privire la Statutul Judecătorilor[77] şi reluat în paragr. 16 din Avizul CCJE nr. 1 (2001) referitor la standardele privind independenţa puterii judecătoreşti şi inamovibilitatea judecătorilor, potrivit căruia: *„În fiecare stat european, principiile fundamentale privind statutul judecătorului vor fi prevăzute de actele normative interne cu cea mai înaltă forţă juridică, iar reglementările în acest domeniu, prin legi"*.

Prin Decizia nr. 2/11 ianuarie 2012[78], Curtea Constituţională a statuat: *„Întrucât justiţia priveşte persoane, toate garanţiile de ordin constituţional sau infraconstituţional care se referă la înfăptuirea sa servesc, în ultimă instanţă, realizării drepturilor şi libertăţilor acestora. (...) Curtea constată că independenţa judecătorilor - indiferent de aspectele sub care aceasta poate fi abordată - nu este reglementată ca un scop în sine şi, cu atât mai puţin, un privilegiu al acestora, ci, slujind înfăptuirii justiţiei, reprezintă o garanţie oferită cetăţenilor. Aceştia trebuie să aibă certitudinea că magistraţii sunt independenţi de reprezentanţii puterii legislative şi executive şi că, indiferent de statutul lor special, se supun legii, inclusiv normelor care consacră răspunderea disciplinară, pentru a-şi exercita puterile conferite cu responsabilitate"*[79].

În preambulul Recomandării CM nr. (94)12 cu privire la independenţa, eficacitatea şi rolul judecătorilor s-a subliniat importanţa independenţei judecătorilor pentru a întări aplicarea legii în statele democratice[80].

2. Calitatea actului de justiţie

Deseori raportăm calitatea actului de justiţie la eficienţă pentru că lentoarea soluţionării unei cauze, chiar dacă motivele întârzierii sunt obiective, îşi pune amprenta negativă asupra calităţii. Managementul cauzelor şi regulile procedurale sunt două din cele mai importante elemente pentru un cadru temporal care să permită rezolvarea cauzelor în timp adecvat.

O justiţie eficientă nu este şi nu poate rămâne un deziderat disparat, suficient prin sine, ca reflexie a unor concepte dezvoltate preponderent la nivel teoretic, ci are menirea de a potenţa calitatea actului de justiţie şi caracterul persuasiv al acestuia. **Calitatea şi eficienţa justiţiei depind în mare măsură de sistemele de selectare a judecătorilor, dar şi de pregătirea iniţială şi continuă, de numărul lor, de statutul care trebuie să le garanteze independenţa, precum şi de numărul personalului ce lucrează în instanţe fie ca asistenţi ai judecătorilor, fie în exercitarea unor atribuţii ţinând de activitatea judiciară**[81].

Eficienţa justiţiei este edificată pe trei piloni: *i) calitate* – întrucât eficienţa înseamnă hotărâri de calitate; *ii) termen* – dat fiind că eficienţa presupune respectarea unui termen rezonabil;

---

[77] *supra, 33*
[78] publicată în MO, Partea I, nr. 131 din 23 februarie 2012
[79] pct. IV alin. (4) şi alin. (6) din considerentele Deciziei CCR
[80] *supra, 60*
[81] *European judicial systems - Efficiency and quality of justice*, CEPEJ Studies nr. 26/2018, p. 93, https://rm.coe.int/rapport-avec-couv-18-09-2018-en/16808def9c

Pentru conformitate cu originalul

iii) echitate – pentru că hotărârile judecătoreşti trebuie să fie fundamentate pe examinarea echitabilă a elementelor din dosar[82].

2.1. Stabilirea volumului optim de activitate – posibilitate sau himeră

În anul 2009, când Consiliul Superior al Magistraturii a lansat Programul pentru stabilirea volumului optim de muncă şi asigurarea calităţii activităţii în instanţe în anul 2010, a utilizat ca fundament al acestui demers şi realitatea potrivit căreia judecătorul poate înfăptui un act de justiţie de calitate în măsura în care dispune de timpul necesar studierii amănunţite a cauzei şi a legislaţiei aplicabile, în măsura în care are răgazul să asculte într-un mod suficient părţile şi să le cerceteze apărările, precum şi să redacteze în condiţii optime hotărârea pe care o pronunţă[83].

Recomandările prealabile ale Programului, menite să conducă la îmbunătăţirea calităţii activităţii, au vizat: pe de o parte, asigurarea repartizării dosarelor pe şedinţe de judecată în funcţie de complexitatea acestora şi, pe de altă parte, stabilirea unui număr maxim de dosare pe şedinţă de judecată, în funcţie de complexitate[84].

Aşadar, Prin Hotărârea nr. 2119/3 decembrie 2009 a Plenului CSM s-a aprobat Programul pentru stabilirea volumului optim de muncă şi asigurarea calităţii activităţii în instanţe în anul 2010, iar prin Hotărârea nr. 945/4 noiembrie 2010 a Plenului CSM s-a apreciat că se impune continuarea Programului în anul 2010, fiind, totodată, aprobat şi proiectul Programului pentru stabilirea volumului optim de muncă şi asigurarea calităţii activităţii în instanţe în anul 2011. De asemenea, prin Hotărârea nr. 4/12 ianuarie 2012 a Plenului CSM s-a stabilit continuarea aplicării Programului şi pe parcursul anului 2012, până la reanalizarea acestui program şi a modalităţii de aplicare, după finalizarea proiectului Băncii Mondiale – „Determinarea şi implementarea volumului optim de muncă al judecătorilor şi grefierilor şi asigurarea calităţii activităţii în instanţe". La fel, prin Hotărârea Plenului CSM nr. 161/13 februarie 2013, s-a aprobat continuarea Programului pentru anul 2013, precum şi în viitor.

Programul a fost implementat la instanţe, cu mărirea succesivă a punctajului anual pe completurile de judecată, măsură determinată nu numai de creşterea punctajului maxim, prin Hotărârea nr. 945/4 noiembrie 2010 a Plenului CSM, de la 3.960 puncte, la 5.060 puncte, ci şi de necesitatea efectivă de a nu majora şi mai mult perioada dintre data înregistrării dosarului şi primul termen de judecată, cu toate că o astfel de măsură a dus la o creştere explozivă a volumului de muncă al judecătorilor şi grefierilor. În fapt, **implementarea Programului a însemnat o nesocotire a acestuia,** întrucât, în contextul unor dezechilibre între volumul de activitate al instanţelor – determinat, în primul rând, de creşterea numărului şi complexităţii dosarelor – şi între secţii, punctajul maxim a fost de multe ori depăşit.

Prin urmare, stabilirea volumului optim de muncă a rămas la stadiu de încercare, iar, în anii ce au urmat, **punctajele iniţiale au fost depăşite an de an, gradul de încărcătură efectivă pe judecător şi pe completurile de judecată fiind augumentat prin mărirea evidentă a gradului**

---

[82] Recomandarea CM/Rec(2010)12 cu privire la judecători: independenţa, eficienţa şi responsabilităţile, paragr. 31, http://old.csm1909.ro/csm/linkuri/30_11_2010__36324_ro.doc
[83] Hotărârea Plenului CSM nr. 2119/3 decembrie 2009, p. 1
[84] *idem*, p. 8

Pentru conformitate cu originalul

de complexitate a cauzelor şi printr-o utilizare mai intensă, ca număr şi mijloace, a instrumentelor procedurale şi procesuale pentru valorificarea drepturilor şi intereselor, de către părţi. La creşterea gradului de încărcătură a contribuit şi existenţa pe rolul instanţelor, în aceeaşi perioadă de timp, a unor proceduri paralele, în aceeaşi materie, de pildă insolvenţă, întemeiate pe acte normative succesive, ce au reclamat organizarea diferită a secţiilor/completurilor de judecată, cu aceleaşi resurse umane. De asemenea, lipsa de coerenţă a legiuitorului în anumite materii a influenţat negativ derularea procedurilor şi, prin urmare, durata acestora, ducând şi la interpretări jurisprudenţiale diferite.

Creşterea gradului de complexitate a cauzelor, ce caracterizează activitatea instanţelor, înseamnă majorarea, în consecinţă, a timpului ce trebuie afectat redactării unor hotărâri judecătoreşti care să răspundă criteriului calităţii, în paralel cu timpul necesar studierii şedinţelor de judecată, doctrinei şi jurisprudenţei. În acest context, creşterea vădită a numărului actelor normative ce reprezintă „legislaţia secundară", contrarietatea unor prevederi legale, dezvoltarea, în ritm constant, a jurisprudenţei CJUE şi a CEDO, determinată de complexitatea drepturilor subiective, intereselor legitime şi libertăţilor individuale aduse în discuţie, adoptarea unor noi Regulamente şi Directive, împrejurări cu reverberaţii concrete asupra activităţii judecătorilor, atestă ideea că o anumită diminuare a volumului de activitate al unor instanţe în perioada 2017–2020, nu înseamnă, în termenii reali ai activităţii acestora, o scădere semnificativă a gradului de încărcătură pe judecător.

Reluarea cu fermitate a procedurilor menite să readucă în actualitate analiza acestor elemente şi să fie apte de a determina formularea unor concluzii viabile asupra volumului optim de activitate – nu ca privilegiu, în sine, al judecătorului, ci ca premisă şi garanţie a unui act de justiţie de calitate –, constituie o necesitate, în termenii dreptului la un proces echitabil. Acţiunile CSM pentru obţinerea finanţării unui astfel de proiect se impun a fi completate cu selectarea unui număr îndestulător de judecători, în calitate de experţi[85]*, întrucât doar prin contactul nemijlocit cu activitatea instanţelor se pot preconiza şi obţine rezultate eficiente.*

Ca prim pas, este necesară implicarea susţinută a CSM în acţiuni ţinând de reflectarea gradului de complexitate a cauzelor cu care sunt învestite completurile de judecată. Mai exact, CSM trebuie să obţină punerea în aplicare, de către administratorul de sistem al aplicaţiei informatice ECRIS (Direcţia Tehnologia Informaţiei din cadrul MJ), a formulei de calcul a complexităţii cauzelor, astfel cum a fost modificată prin Hotărârea Secţiei pentru judecători a CSM nr. 609/7 iunie 2016. Cu alte cuvinte, deşi complexitatea cauzelor aflate pe rolul instanţelor este în continuă creştere, iar o reflectare (parţială) a acestei realităţi este cuprinsă într-o hotărâre adoptată de CSM acum aproape 6 ani, nu s-a reuşit punerea ei în aplicare – cu toate că au existat anumite demersuri la începutul anului 2021 care, din cunoştinţele mele, au rămas fără răspuns din partea MJ.

Este evidentă şi necesitatea implicării CSM în **înlăturarea deficienţelor aplicaţiei informatice ECRIS** ţinând, pe de o parte, de obstacole în operarea anumitor date în forma cerută

Pentru conformitate cu originalul

[85] a se vedea statutul judecătorilor cooptaţi ca experţi în cadrul proiectului „Optimizarea managementului sistemului judiciar. Componenta de instanţe judecătoreşti", derulat de CSM

de dispozițiile legale și regulamentare, iar, pe de altă parte, de deficiențe care **deformează rezultatele activității instanței și, prin urmare, gradul de performanță**[86].

Dintr-o perspectivă, participarea CSM la aceste demersuri este determinată de faptul că direcția de specialitate din MJ nu a răspuns nevoilor sistemului judiciar sau a făcut-o într-o măsură insuficientă. Însă, dintr-o altă perspectivă, realitatea necesității unor măsuri unitare și luate cu celeritate, în domeniul programului informatic ECRIS, pune în discuție, în mod serios, și preluarea administrării acestuia de către CSM, cu extinderea Serviciul informatică și statistică judiciară din cadrul Consiliului și transformarea acestuia în direcție.

Așadar, criteriile de complexitate a cauzelor și de determinare a volumului optim de muncă nu pot fi puse în discuție cu excluderea informațiilor, dificultăților, soluțiilor oferite de experiența instanțelor în domeniul organizării activității prin prisma volumului efectiv de muncă. Desigur, odată elaborate aceste criterii și puse în aplicare, dialogul cu parchetele și barourile de avocați poate aduce perspective de îmbunătățire ce nu trebuie ignorate.

2.2. Elemente de echilibrare a volumului de muncă

Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu a considerat aglomerarea rolului instanțelor naționale ca fiind un motiv de natură a justifica durata excesivă a procedurilor judiciare[87], dar, în același timp, a subliniat că statului îi revine o obligație pozitivă și de rezultat, de a asigura soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, prin toate mijloacele care îi stau la dispoziție[88], iar existența, și în prezent, a unui număr insuficient de magistrați nu poate influența, în mod pozitiv, punerea în aplicare a principiul celerității. Faptul că resursele umane sunt insuficiente rezultă nu numai din ocuparea parțială a posturilor de judecător, ci și din neadaptarea, decât în parte, a schemelor de personal ale instanțelor la situația concretă a acestora, ținând seama de volumul de activitate, de necesitatea perfecționării pregătirii profesionale, de provocările modificărilor legislative și de jurisprudență, de fluctuația judecătorilor.

Disponibilitatea judecătorului, privită ca una dintre principalele îndatoriri ale acestuia în/și pentru exercițiul funcțiunii sale, se raportează „atât la timpul necesar pentru soluționarea judicioasă a cauzelor cât și la starea de spirit atentă, lucidă care este evident necesară la îndeplinirea unei sarcini de o atare importanță, deoarece numai prin judecarea cauzelor este asigurată garanția drepturilor individuale[89].

---

[86] a se vedea *Raportul de activitate al Curții de Apel Târgu-Mureș aferent anului 2020*, pct. I.3.2. „Raportarea indicatorilor de eficiență la situația reală a activității instanței în anul 2020", pp.36-42, http://portal.just.ro/43/Documente/Rapoarte%20de%20activitate/Raportul%20de%20activitate%20CAMS%202020.pdf

[87] Cauza Muti contra Italiei (nr. înregistrare 32/1993/427/506), paragr. 15, http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:3Bo5eMgn20gJ:hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/%3Flibrary%3DECHR%26id%3D001-57869%26filename%3D001-57869.pdf%26TID%3Dihgdqbxnfi+&cd=1&hl=ro&ct=clnk&gl=de

[88] V. Pătulea, *Proces echitabil, Jurisprudență comentată a Curții Europene a Drepturilor Omului*, Institutul Român pentru Drepturile Omului, București, 2007, p. 112-113

[89] Carta europeană cu privire la Statutul judecătorilor (1998), secțiunea „Principii generale", paragr. 1.5., http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/106139

Pentru conformitate cu originalul

Dintr-o perspectivă adiacentă, scopul principal al statisticilor judiciare este de a facilita funcționarea eficientă a unui sistem judiciar și de a contribui la conducerea politicilor publice de justiție. Prin urmare, statisticile judiciare trebuie să permită factorilor de decizie să obțină informații relevante despre performanța instanțelor și calitatea sistemului judiciar, și anume: *i)* volumul de muncă al instanțelor și judecătorilor; *ii)* durata necesară pentru gestionarea acestui volum de muncă; *iii)* calitatea rezultatelor instanțelor; *iv)* cantitatea de resurse umane și financiare care urmează să fie alocate sistemului pentru a rezolva volumul de muncă primit[90].

O primă preocupare cu caracter constant a CSM trebuie să fie asigurarea ritmicității concursurilor de promovare pe loc, în gradul profesional imediat superior, și promovare efectivă, a concursurilor de admitere la INM și în magistratură, a sesiunilor de transfer. Aceste concursuri/sesiuni sunt cele ce, prin rezultatele lor, aduc plusul de resurse umane și/sau contribuie la reducerea deficitului în ansamblul instanțelor și, concret, cu privire la anumite instanțe.

Experiența anilor 2020 și 2021 a fost una cu evidente elemente negative, nefiind organizate nici concursul de admitere la INM, nici concursul de admitere în magistratură (în anul 2020), nici sesiuni de transfer (în 2021).

Decizia CCR nr. 121/2020[91] a fost publicată la data de 9 iunie 2020, însă proiectul de lege privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la INM, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a INM, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiari, precum și la concursul de admitere în magistratură, a fost depus la Parlament numai după mai mult de 3 luni și jumătate, fiind înregistrat la Camera Deputaților sub nr. 567/30 septembrie 2020[92]. Astfel cum rezultă din datele publicate pe site-ul Camerei Deputaților, proiectul nu a fost dezbătut înăuntrul termenului de 45 de zile, așa încât a fost adoptat de această Cameră (tacit), ca urmare a depășirii termenului de 45 de zile, făcându-se aplicarea art. 75 alin. 2 teza a III-a din Constituție. Proiectul a fost înaintat la Senat la data de 17 noiembrie 2020 și adoptat după alte două luni și jumătate, la 3 februarie 2020, cu toate că urgența deblocării situației, din perspectiva necesității organizării concursurilor de admitere în magistratură era vădită, în scopul evitării blocării activității unor instanțe, în următorii ani. După o nouă verificare de constituționalitate, a fost adoptată Legea nr. 192/2021[93] privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiari, precum și la concursul de admitere în magistratură. Datorită celerității cu care CSM a adoptat regulamentele și a aprobat organizarea concursurilor, acestea au putut fi anunțate la sfârșitul lunii iulie 2021.

---

[90] European Commission For The Efficiency Of Justice (CEPEJ), Guidelines On Judicial Statistics (GOJUST), 2008, pct. I.1., https://rm.coe.int/1680747678

[91] prin care CCR a stabilit că: „În concluzie, faptul că legea organică privind statutul judecătorilor și procurorilor - Legea nr. 303/2004 - nu prevede aspecte esențiale privind concursul pentru admiterea în magistratură, cum sunt etapele și probele de concurs, modalitatea de stabilire a rezultatelor și posibilitatea de contestare a fiecărei probe, contravine dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție, potrivit cărora organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii și organizarea instanțelor judecătorești se reglementează prin lege organică. Astfel, aspectele esențiale ale admiterii în magistratură trebuie să fie prevăzute în Legea nr. 303/2004, iar Regulamentul aprobat prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii și publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, trebuie doar să detalieze procedura privind organizarea și desfășurarea concursului pentru admiterea în magistratură", paragr. 28

[92] http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?cam=2&idp=18942

[93] publicată în MO nr. 685 din 9 iulie 2021

Pentru conformitate cu originalul

Referitor la transferuri, după publicarea Deciziei CCR nr. 313/2021[94], la data de 24 iulie 2020, a durat 17 luni până la publicarea Legii nr. 313/2021[95].

Într-adevăr, punerea de acord a legislației cu deciziile CCR aparține unei alte puteri în stat. Însă, în condițiile mai înainte redate, în care s-a recurs, de către organul legiuitor, la aprobarea tacită, ca urmare a nedezbaterii proiectului legislativ în termenul legal, implicarea CSM în dialog interinstituțional, în încercarea de evitare a unei astfel de situații, reprezintă o opțiune ce trebuie utilizată repetat, dacă este cazul.

O altă arie importantă de activitate o constituie buna fundamentare a posturilor scoase la aceste concursuri, cu observarea strictă a volumului de activitate al instanțelor și, mai cu seamă, a încărcăturii efective pe judecător, a cunoașterii situației instanțelor la care resursele umane sunt la limită ori a instanțelor ce fac parte din categoria celor „neatractive" – ca opțiune pentru candidații admiși la aceste concursuri. Datele statistice privind volumul de activitate, situația și particularitățile resurselor umane pot da elementele semnificative care să ducă, de pildă, la evitarea nescoaterii la concurs a unor posturi vacante la instanțe a căror încărcătură efectivă pe judecător este considerabil mai mare decât cea pe țară (la respectivul nivel ierarhic al instanțelor).

În acest sens, măsurile pentru echilibrarea volumului de activitate pot fi concepute pe cel puțin două paliere: gândirea unor scheme de personal adecvate, nu numai prin raportare la numărul efectiv al cauzelor nou intrate într-o perioadă de timp, ci și ținând seama de complexitatea reală a acestora, determinată de mai mulți factori, obiectivi și subiectivi, printre care creșterea complexității raporturilor juridice; adoptarea unei politici de resurse umane care să asigure ocuparea posturilor de judecător la instanțele mai puțin atractive sau neatractive, neputându-se nega existența acestei realități în sistemul nostru judiciar, prin prisma localităților în care acestea se află, a potențialului social și de carieră profesională al zonei, etc.

O reală posibilitate, în plus, de echilibrare a volumului de muncă o reprezintă reglementarea profesiei de asistent al judecătorului. În prezent, se află în derulare Proiectul „Optimizarea managementului la nivelul sistemului judiciar. Componenta de instanțe judecătorești", implementat de CSM, în cadrul căruia au fost selectați, prin concurs, 165 experți externi în implementare, respectiv asistenți ai judecătorilor, care funcționează în cadrul a 19 instanțe pilot, desfășurând activități specifice, din perspectiva partajării atribuțiilor non-judiciare la nivelul personalului instanțelor judecătorești. Astfel cum rezultă, în mod clar, din documentația proiectului, prin repartizarea către asistentul judecătorului a unor sarcini non-judiciare pe care la acest moment le realizează judecătorul, se are în vedere o pregătire mai eficientă a ședințelor de judecată, o creștere a operativității în soluționarea cauzelor, crearea premiselor pentru redactarea în termen legal a tuturor hotărârilor, asigurarea creșterii timpului pe care judecătorul îl alocă pentru studierea jurisprudenței și a doctrinei.

---

[94] publicată în MO nr. 655 din 24 iulie 2020, prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate, constatându-se că soluția legislativă cuprinsă în art. 60 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în redactarea anterioară Legii nr. 242/2018, și în art. 60 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, în redactarea ulterioară Legii nr. 242/2018, care nu precizează condițiile transferării judecătorilor, precum și art. 60 alin. (3) din Legea nr. 303/2004, în redactarea ulterioară Legii nr. 242/2018, sunt neconstituționale.

[95] Legea nr. 313/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor a fost publicată în MO nr. 1232 din 28 decembrie 2021.

Pentru conformitate cu originalul

Scopul implementării proiectului este ca, prin derularea activității într-o echipă formată dintr-un judecător, un grefier și un asistent al judecătorului, să se asigure sporirea eficienței activității personalului din cadrul instanțelor judecătorești, soluționarea cauzelor cu celeritate și într-un termen rezonabil, pronunțarea soluțiilor într-un mod mai documentat, după un studiu mai amplu al dosarelor, al jurisprudenței și al doctrinei, cât și crearea premiselor necesare pentru redactarea hotărârilor în termenul legal. La fundamentarea obiectivelor proiectului s-a avut în vedere realitatea încărcăturii de cauze, apărând evident că timpul avut la dispoziție de un judecător însărcinat cu soluționarea unui număr însemnat de cauze este insuficient – timpul fiind o resursă deosebit de importantă în contextul actual al desfășurării atribuțiilor judecătorilor.

Este important de precizat că demersurile în care CSM se poate implica pentru reglementarea prin lege a profesiei de asistent al judecătorului, a statutului și atribuțiilor acestei categorii de personal, precum și pentru prevederea în statele de funcții ale instanțelor a unor asemenea posturi, nu înseamnă promovarea degrevării judecătorilor de atribuțiile specifice, constituționale și legale, de înfăptuire a justiției, ci de sarcini non-judiciare cronofage, lăsându-le timp pentru studiu, analizarea înscrisurilor dosarului, aplicarea legii la speță, cu alte cuvinte, pentru un act de justiție de calitate.

3. Încrederea în justiție – reverberație și măsură

În Eurobarometrul dat publicității de Comisia Europeană în 7 mai 2021, întocmit pe baza sondajului de opinie „Eurobarometru standard (EB 94) - iarna 2020-2021", încrederea românilor în Justiție este de 47%, crescând cu 12% față de anteriorul sondaj, din iulie 2016, când era de 35%.

Durata mare a proceselor - chiar în cazurile în care este determinată de motive obiective -, incluzând și durata de redactare a hotărârilor judecătorești formează unul dintre motivele de scădere a încrederii în justiție. „O justiție întârziată este o justiție refuzată" reprezintă o declarație care subliniază importanța asigurării justiției fără întârziere nejustificată. În eforturile de a asigura celeritatea, trebuie să ne amintim, însă, că tendința de urgență ar trebui să fie echilibrată cu alte aspecte ale calității, dintre care calitatea hotărârii ar trebui să aibă cea mai mare prioritate. Cerințele societății necesită prelucrarea, fără întârziere nejustificată, dar tendința de eficacitate nu trebuie să conducă la decizii de calitate inferioară[96].

Acccsul la justiție, la actele dosarului, nu doar ca principiu, ci, mai ales, ca realitate a activității instanțelor, constituie un alt element important la care se raportează gradul de satisfacție al cetățeanului. Din această perspectivă, extinderea la nivel național, printr-o concepție unitară, a dosarului electronic – creat, implementat și dezvoltat la nivelul instanțelor, prin preocuparea și dedicarea conducerilor, judecătorilor, specialiștilor IT, grefierilor – constituie o necesitate pe care am susținut-o, cu argumente, încă din anul 2018. Extinderea la nivel național a aplicației informatice privind dosarul electronic nu va fi o sarcină împovărătoare pentru CSM și MJ. Majoritatea curților de apel utilizează aplicațiile informatice privind dosarul electronic, în fapt, la nivelul țării fiind

[96] Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare (RECJ), „Independența, responsabilitatea și calitatea sistemelor judiciare - Validarea metodologiei, explorarea nivelului de calitate al justiției și promovarea schimbării în domeniul judiciar" - Raportul RECJ 2017-2018, p. 62, https://www.csm1909.ro/ViewFile.ashx?guid=1c68982b-2fb1-4c3d-a72f-e1a43805fa15-InfoCSM

Pentru conformitate cu originalul

create două astfel de aplicații[97], folosite și dezvoltate de majoritatea curților de apel, precum și de multe tribunale și judecătorii. Este, însă, necesară o abordare unitară la nivel național, scop în care trebuie luate măsuri, în cel mai scurt timp, o asemenea măsură fiind atât în interesul sistemului de justiție, cât și în interesul cetățeanului. Există și o problemă determinată de faptul că parchetele, ca regulă, nu trimit instanțelor dosarele în format electronic, ci numai rechizitoriul, cu toate că, la momentul sesizării instanței, nu ne mai aflăm în faza nepublică a urmăririi penale – fiindu-mi, într-adevăr, semnalate și câteva excepții, ținând de deschiderea în colaborare, între instanțe și parchete. Resursele umane limitate ale instanțelor nu permit realizarea scanării tuturor actelor din dosarele de urmărire penală, mai cu seamă că, în multe cauze, volumul acestora este considerabil.

Practica neunitară, uneori chiar între completurile aceleiași instanțe, este o realitate care – fără a-i prezenta acum cauzele multiple și fără a duce motivele numai în sfera responsabilității judecătorului – influențează negativ încrederea în Justiție. Ani la rând au fost propuse, concepute și puse în aplicare mecanisme de unificare a practicii judiciare, cu concursul puterii legislative și al CSM, cu mai mult sau mai puțin succes. Însă, dincolo de toate acestea, unificarea practicii judiciare are și o componentă ce ține de fiecare judecător ori complet de judecată, și anume acceptarea opiniei majorității – secției, instanței – cu privire la o anumită problemă juridică dezbătută și cuprinsă, ca soluție a majorității, în minutele de învățământ profesional, concomitent cu acceptarea ideii că o astfel de abordare nu interferează cu independența judecătorului.

Transparența activității instanțelor și modalitatea acesteia de reflectare publică sunt, de asemenea, jaloane ale încrederii în Justiție. Principiul cooperării loiale între puteri presupune echilibru în declarații și acțiuni, ceea ce nu înseamnă că nu pot fi identificate și afirmate problemele inerente activității uneia sau alteia dintre puteri, dar acestea trebuie prezentate cu bună-credință, printr-o informare corectă și completă a publicului, urmată de găsirea unor soluții fezabile, cu concursul specialiștilor în materiile în care au fost identificate vulnerabilități, și nu cu afirmații, neînsoțite de argumente fundamentate, care să ducă la decredibilizarea justiției sau la pierderea unor componente esențiale ale statutului magistratului ce nu țin numai de persoana acestuia, ci, în primul rând, de necesitatea asigurării dreptului la un proces echitabil.

V. În loc de concluzie

Independența judecătorului trebuie să existe în raport cu societatea în general și cu părțile din orice litigiu asupra căruia judecătorii trebuie să se pronunțe. Puterea judecătorească este unul dintre cei trei piloni fundamentali, egali ca importanță, ai statului democratic modern. Ea are un rol și funcții importante în relația cu ceilalți doi piloni. Ea are grijă ca guvernele și administrațiile să poată fi trase la răspundere pentru acțiunile lor și, în ceea ce privește puterea legislativă, are sarcina de a se asigura că legile adoptate sunt aplicate. *Pentru a-și putea îndeplini îndatoririle pe care le are în aceste domenii, puterea judecătorească trebuie să fie independentă față de aceste autorități, fapt care implică libertate față de relațiile inadecvate și de influența exercitată de aceste autorități. Astfel, independența servește ca o garanție a imparțialității. Acest lucru are, în special, implicații*

[97] Astfel cum am arătat la pct. I, aplicația informatică „Info dosar" a fost creată la Curtea de Apel Cluj, iar aplicația informatică „TDS" a fost creată la Tribunalul Arad.

Pentru conformitate cu originalul

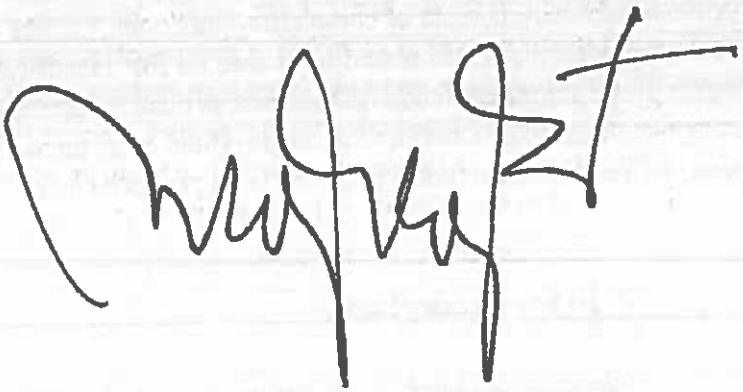
asupra a aproape toate aspectele legate de cariera unui judecător: de la pregătire la numire până la promovare și sancționare disciplinară[98].

O societate democratică, în teorie și practică, nu poate fi concepută în absența independenței justiției. Documentele internaționale o proclamă, organismele europene o reafirmă și o potențează, legile naționale o reglementează ferm, voci din interiorul și din afara sistemului judiciar pledează, în termeni înalți sau pe înțelesul tuturor, pentru respectarea ei, CSM este chemat să fie garantul acestei independențe. Suntem de acord cu toții, profesioniști și nespecialiști ai dreptului, că o justiție lipsită de independență nu există, oricâte false elogii i-am aduce.

Dar care este, de fapt, nucleul acestui concept? Consecința vizibilă a aplicării lui? Cu siguranță, putem spune că justiția nu se definește prin maldăre de documente în format pe hârtie sau digital, ci este despre oameni și pentru oameni. O asemenea abordare nu atenuează, nicidecum, rolul judecătorului, ca epicentru al independenței justiției.

Președintele Asociației Internaționale a Judecătorilor spunea într-o conferință, în luna ianuarie 2021, că oamenii trebuie să știe că se pot raporta la o justiție înfăptuită fără teamă, președintele Asociației Europene a Judecătorilor sublinia că, atunci când judecătorii se tem, niciun cetățean nu poate dormi liniștit, iar președinta CCJE puncta că a controla judecătorii înseamnă a le controla hotărârile.

Esența competențelor CSM este să se asigure că judecătorii au condiții care să le garanteze adecvat exercițiul independenței, iar esența acestei independențe este, pe de o parte, că trebuie asumată, iar, pe de altă parte, că dă consistență și valoare actului de justiție, pe fundamentul științei și al responsabilității.

Pentru conformitate cu originalul

[98] Avizul CCJE nr. 1(2001) - referitor la standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor, paragr. 11